

Kraiso Jonén Wakmwaek Korop naenámp Ankank Érik Yénképámp Kar **Mekia Akwapnámp Kar**

Jisas pok tenánko, 60 a, 65 yopwar niamp arake fek, mao éréképá yárakimp arop Jono apár amor ke Patmos mek kalabusi yak nánko, Kwaro man nínik tokwaeráp yém yénkép.

Am yém te Kwaro kápae kare ankank wakmwaek korop naenámpan yénkép námpon. Am ke fek te, Kwarén mér monap arop fárakapao Kristen fákáreran touwe kwatae nénk napantá, am fárakapamp méran kárakáre sánkria, Jono mámá buk kumwi námpon.

Mámá buk fek te wakmwaek korop naenámp ankankan sénámp kápae kare wounáp kar am mek yak námpon. Wounáp kar fi kor te aránon: Jisas Krais te tokwae karara, maomp yae kor fek Kwaro kápae kare yopor arop apárok tirá néria, Satanén kor apárok anámpá pap naenámpo. Tá Jisas am takia pwar nánko, Kwaro koumteouráp arop kárakáre fek foukouri yakápi napan éréképeanánko, wourékam némpouk yae-párák kare yakáp mwanapan sénámpo.

¹ Mámá buk fek yaknámp kar te wokwaek mek wouroumpayakámpo Jisas Kraiso érik farákáp námpono. Kwaro am kar Jisas Kraisén mao náráp tére aropan, ankank koupour érik farákárano

yénképaeria sánk námpon. Mao Kwaromp tére arop Jon ononampok náráp ensel sámp-kérép nánko, mao te onan am ankank táman yénképria sénámpon. ² Ono am ankank wae nkea nampan am Kwaromp kar Jisas Kraiso yénkép námp táman érik farákáp nampon. Mámá kar te kare karono.

³ Arop mámá Kwaromp ankank wakmwaek korop naenámpan sénámp kar nkea farákáp konap, tá arop mámá profet kar wawi konap, tá arop mámá kumwi tenámpaok i konap, am arop fárakáp ponankoran Kwaro ourour sánk naenámp. Am te apae riteanápe, am ankank korop naerianámp ke te oukoumwan Kwaro wae séri námpara, mao ankár tak naenámp.

Jono fákánek sios mek kar kumwirá nénkámp kar

⁴ Ono Jon ono mámá kar kukumwia provins Esia mekamp fákánek sios mek yakápnap koumteouráp arop, yumanapok tirá kérép rae. Onomp ninik te, Kwar oukoumwan yak námp, tá wokwaek kar yakámp, tá nánkár wakmwaek kor yaká yak naenámp, mao fwap námokuráp ninik fek yumwan ninikia yaewourria yonkuae porokwe nékanoria nampon. Tá Kwaromp tére mwaria nánapnap fákánek spiritao Kwaromp sia king éntér mwaek yakáp i konap, mao yumwan takanáponoria nampon. ⁵ Tá Jisas Krais te Kwaromp kar ponankor yae-párák farákáp konámp aropono. Mao te manénkir sumpwia fárámpea, mao apárokamp king fárakápamp Tokwae Kar yak námpon. Onomp ninik te am yininkaopwe támao yumwan ninikria yonkuae porokwe nénk mwanapon. ⁶ Aeriaka mao nomwan maomp Naropwar Kwaromp pris

tére mwanámp káká pwar nánko, Kwar námoku te nomp King yak námpon. Maomp e tokwae, tá kárakáre tokwae te ankár yaká yak konámpo. Am te kareno! [◊]

⁷ Yumo nkenk! Mao te koumwe mekia ék nánko, arop ponankor fwap mao námokuráp yi kare fek nke mwarea napon. Arop ponankor man oump fek faropap, tá nil fek pukupap, mao kuri nke mwanapon. Tá apárokamp kápae kare fi arop maniap táman nínikia, apae maoianria yonkwae touweria éménka wae mwarea napon. Ye! Am te waeman kare kar tak mwanapon. [◊]

⁸ Kwar Tokwae Kar kárakáre tokwaerápao arakrá sénámpo: “Ono manénkir kar yak, tá wakmwaek kar yak nampon.” Am Kwar támao oukoumwan yak, wokwaek kar yak, tá nánkár wakmwaek kor yaká yak naenámpo.

Jono Kraisén nkenámp kar

⁹ Ono Jon ono te yiráp ankwapnápono. Nomo énénki Jisasomp aropono. Nomo énénki nomwan sápnap touwe sámp konámpo. Nomo énénki Kwaro taokeyak konámp fi mek yakáp námpono. Tá nomo ponankor touwe sámpea kárakáre fek fokopeyakáp i konámpo. Ono Kwaromp kar farákápria, tá ono Jisasén mér namp farákáp nampono. Aenanko, am fek táman onan fákapea santukupea solwara aokokwampianánko, yaknámp apár amor ke kánanke Patmos mek páte napo yak nampon. ¹⁰ Jisas Tokwae Karamp yae Sande fek, Yiki Kor Spirit onan oupouroup nánko, am fek

[◊] **1:6:** Kl 1:17-18; 1 Pi 2:9; 1 Jo 1:7; Yé 4:5; 17:14; 20:6 [◊] **1:7:** Mt 24:30; Jo 19:34,37; Ap 1:11

táman onomp younkwe mwaek arop kar niamp tékén wumwi nánko maok, am te wur kar niamp. [◊] 11 Aenánko am karao sérrá, “Ponankor ankank amo nke nap te, amo ankár buk fek kumwia fákánek sios mek tirá kérépampo. Amo Efesus mekamp sios mek, tá Smerna mekamp sios mek, tá Pergamum mekamp sios mek, tá Taiataira mekamp sios mek, tá Sardis mekamp sios mek, tá Filadelfia mekamp sios mek, tá Leodisia mekamp sios mek arakrá tirá kérépampo.”

12 Tak nánko, ono am onan kar sénámp aropan nke naeria sámp-arákár. Ono sámp-arákarea nke nanko, fákánek lam gol tankáp. ¹³ Tá ono nke nanko, arop ankárrankamp am lam ou mek yak. Am arop te Aropamp Táráp niamp. Mao te waempyam tokwaeri * yirímp tenánko, píkia pu kor yarápaе fek tank nánko, am waempyam fek tapek parák gol † yumuntuk yirímp tenánko yak. ¹⁴ Maomp me pwae te sipsip pwae niamp wupwi ‡ kor kareria, tá koumwe wupwi niamp arake. Tá maomp yi te yaomwi yurunk niamp. § ¹⁵ Maomp

[◊] 1:10: Jo 20:1,19,26 * 1:13: ‘Waempyam tokwaeri’ ran ninik mwanámp te, pris tokwae, tá profet, tá king, arake pourouráp arop tokwaerao yirímp konapan Jisaso kuri takeniamp arop tokwae yak námpán yénképrá yirímp námpón. † 1:13: ‘Gol’ te kingomp e tokwaeran wounáprá Kwaromp waentar kwapweran yénkép námpón.

‡ 1:14: ‘Me pwae wupwi’ te ‘Yak sorokwap kor aropamp me korokamp wupwi pwae niamp’rá sénámpón. § 1:14: ‘Yi yaomwi yurunk niamp’rá sénámp te, Jisasomp yi te sios mek kápae kare ankank ponankor nkeria, ankákáralk aropamp kwatae ninikan kor nkea yopor námpán yénkép námpón.

pu kor te yaomwi tokwae mek yankapramp bras * waentar niamp. Tá ono maomp kar wa nanko te, ént tokwaerao souroukoup námp niamp. ¹⁶ Mao te fákánek térme yae-párák mwaek tia fákeyak, tá bainat énénkér mwaek wirápa waenámp maomp táp mek yakámp érik akár koropá yak. Maomp yimetáp te yámarao kárákáre fek tákapa waenámp niampono. [☆]

¹⁷ Aenánko, ono man nkea mao pu páte yak námp fek wonae fik piká párákapea wae arop sumpwi konámp niampi yak. Aenampan maok, mao náráp yae-párák mwaek yae onomp pourouk papria sérrá, “Amo te apápi kwapon. Ono manénkir kar yakamp, ono wakmwaek kar kor yak nampon. ¹⁸ Tá ono yiki yak konampono. Wok-waek ono wae sumpwiampan maok, amo nkeae. Oukoumwan te ono yiki yaká yak nampon. Tá ono sumpwi mwanap ménkiamp ki, tá sumpwi aropamp némpoukamp ki te ono fákeyak nampon. ¹⁹ Aenampara, amo ankár mámá ankank oukoumwan yak námp nke nap, tá wakmwaek korop naenámp ankank nkeria kor kumwiampo. ²⁰ Amo wae mámá fákánek térme onomp yae-párák mwaek yak nánko nke napono. Tá mámá fákánek lam gol nke napono. Am te kar mek yak námpono. Tá am fi te ará: Am fákánek térme te fákánek siosomp ensel fákáre, tá fákánek lam te am fákánek siosono.”

2

* **1:15:** ‘Yaomwi tokwae mek yankapramp bras’ te Kwaro kwatae niníkráp koumteouráp aropan kot naenámp kárákáre tokwaeran yénkép námpón. ☆ **1:16:** Hi 4:12; Yé 19:15,21

Efesus mekamp siosnámpok sámp-kérépámp kar

¹ Am arop warko ankwap kar arakrá sér, “Amo ankár Efesus mekamp sios fákáreramp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono te onomp yae-párák mwaek yae te térmé fákánek ti-samp yak, tá fákánek lam gol ou mek yárák i konampao, ono amwan mámá kar sámp-kérép rae:

² Amo ponankor apae-apaenap nínik, tá waráp tére tokwae nap, tá amo kárákáre fek fokopeyak-nap nínik te am te ono wae méri yak nampon. Tá amo kwatae níniknap aropan warákár mo kare napan kor wae mér nampon. Am arop fárákap amwan arakrá sér, “Yino kuri aposelono.” Aenapan maok, mao te aposel mono. Amo wae am fárákapamp kar youroukoupia am fárákapamp kwekárnap nínik nkea wae mér napon. [◊] ³ ³ Arop fárákap te amo onomp e sámp-fákeyak napan nkea, am fek amwan touwe kwatae nénk napon. Aenapo amo am táman kokwae mo, am touwe sámpea kárákáre fek fokopeyak konapono. Am te ono wae mér nampon.

⁴ Aeno ono amwan kar arakrá sénae rae: Wokwaek amo wourékam méráp ke fek te, amo onan warákár kariapan maok, oukoumwan te mo napon. ⁵ Wokwaek te amo kwapwe kare nínikiapan maok, oukoumwan te am nínik am pwate napon. Aenapara, amo ankár wokwaekiap táman warko nínikia, oukoumwan kor kwatae nínik pwararea am kwapwe kare nínik fek akwapampo. Táte amo tak moria kwatae

[◊] **2:2:** 1 Jo 4:1; 2 Jo 1:7-11

ninik younkwek sir mo napo te, ono amonapok koropea waráp lam warko pwarokwap nanae.
◊ 6 Aeno amo oukoumwan fákeyaknap yae-párák ninik te Nikolasomp firaonap kwatae ninik monoria yopor i konap te, am te kwapwe karenono. Ono kuri monoria yopor i konampono.

7 Ae konampara, arop waeman woupwirápara, mámá Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno. Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono fwap 'Takae'rá sénanko, arop yiki yak sánk konámp yaoamp ki fwap sámpea fánaenámpón. Am yao te yámar mek Kwaromp yopwar mek yak námpón.' ◊

Smerna mekamp siosén sámp-kérépámp kar

8 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: "Tá amo ankár Smerna mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: 'Ono manénkir kar yak, tá wakmwaek kar yak namp aropono. Ono wokwaek wae sump-wiampán maok, oukoumwan te yiki yak nampao, ono amwan mámá kar sámp-kérép rae.

9 Amwan touwe korop námp, tá amo ankank moráp arop yak nap te ono wae mérampón. Aenampan maok, ono nke namp te, waráp waemp te Kwaromp ankank kápaе kareráp námpón. Amwan Juda ankwap fárákapao wouroump sénap te ono wae mér nampon. Am arop fárákapao sérrá, "Yino te Juda fi mekamp"rá sénapao maok, mao te Juda fi kare mono, Satanomp arop fi kare támáono.
◊ 10 Nánkár wakmwaek tae morok yumwan

touwe sánk mwanapan maok, yumo táman apápi kwapono. Yumo wawenk! Satano yumwan poupwekápria yumo yiráp méran mokop nap nke nae ritea arop ankwap fárákap tia fápákamánk naerámon. Aenánko, yumo touwe sámprá tukupea fére-sámpramp yae * fek mwanapon. Aeno amo ankár Kwarén mér nap kárakáre fek sámpá yakrá akwapea amwan sámp-wouroumpnap ke fek napo kor, fwapono. Ono amwan foporakorria manénkir kámákár akwap námpo sámp konámp ankank niamp yiki yak sánk nanampono. ☩

11 Aenanampara, arop te waeman woupwirápara, ankár Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar mámá fwapia wa kuno. Táte aropao yorowar kwe-pwarari námp te anánk sumpwirao man sámp mo kareno.' ” ☩

Pergamum mekamp siosén sámp-kérépámp kar

12 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: "Tá amo ankár Pergamum mek yaknámp siosomp enselén kar ankwapmwaek kumwia sánkampo. Am kar te ará: 'Ono te bainat tokwaeri énénkér mwaek wiráp kare námp sámp-fákeyak nampao, amwan mámá kar sámp-kérép rae: ☩

13 Ono waráp némp te wae mér nampón. Am némpouk Satano king yoroi yak námpón. Aeno amo onont kárakáre fek yakria, waráp mér nap mek wouroump mo i konapón. Wokwaek am arop Antipas onomp kar farákáp konámp arop mao te amont yakria, onomp karwaok karrá

* **2:10:** 'Fére-sámpramp yae'rá sénámp te, 'Fae tákáre ke fekia pwar naenámp'rá sénámpón. ☩ **2:10:** Lu 22:31-32; 2 Ti 4:8; Je 1:12; 1 Pi 3:4 ☩ **2:11:** Yé 20:14; 21:8 ☩ **2:12:** Hi 4:12

tére nánko, yiráp Satano poukeyak námp am némpouk am fek am arop fárákapao man sámp-wouroumpapono. Aeapan maok, amo am fek onan mér nap pwar moiapono.

¹⁴ Aeno ono amwan kar ankwapmwaek sénae rae: Amont arop ankwap fárákap Pergamum mek kwatae profet Balamomp niníkan sámpea kárákáre napon. Am te ará: Mao wokwaek ankwap fi mekamp king Balakén Israel fi mekamp aropan kwekárrá kwatae niník fek tukup mwanap yénk naenámpria yénképeanánko, am Israel fi ponankor taki napon. Am te ará: Balak Israel firan, kwekár Kwarén ofainap nepe félérria, tá kokopor ninikaok tukupenkrá kwekárimpono. ¹⁵ Tá taknámp arop ankwap fárákap amont yakáp nap am fárákap te Nikolasomp firápamp kar sámpea mántwaok paokop napon. ¹⁶ Aenapara, amo ankár kwatae niník younkwek pwarampo. Táte amo tak mo napo te, kánanke kwarok ke fek amonapok korocea ono amont onomp táp mek yaknámp bainat fek yorowar nanae. ^{*}

¹⁷ Aeno arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar mámá fwapi wa kuno. Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono man yámar mekamp fir ankwapmwaek mek yak námp nénk nanampon. Tá ono man woupwi kor yumwi sánk nanampon. Am yumwi te ono e wourécam am fek kumwi tenanko, arop ankwap am e mér mono. Arop yumwi sámp námp mao saráp mér naenámpion.’” ^{*}

^{*} **2:14:** Nam 25:1-9; 31:16 ^{*} **2:16:** Yé 19:15; 22:12 ^{*} **2:17:** Yé 3:12

Taiataira mekamp siosén sámp-kérépámp kar

18 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár Taiataira mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono te Kwaromp Táráp, tá onomp yi te yaomwi yurunk niamp, tá onomp pu te bras waentar kwapwe niampao, ono amwan mámá kar sámp-kérép rae: [◇]

19 Amo apae-apae nap ninik ponankor ono wae méri yak nampono. Amo arop fárakapan warákarrá, tá amo onan mér, tá amo arop fárakapan yaewourrá tére nap te, ono wae mérampono. Tá amo kápae kare touwe sámpea kárakáre fek fokopeyak nap te, ono wae mér nampon. Tá nkawakwe make ninik amo manénkiri nap, am te kwapwe karean maok, oukoumwan nap támao kwapwe kare kareno.

20 Aeno ono amwan oukoumwan mámá kar sénae rae: Amo mámá yupu Jesebel taki yakanoria pwate napo, amont yak námpono. Am yupu te arakrá sér i konámpo, “Ono te profetono.” Aerá sénámpao maok, mao te onomp tére konap arop fárakapan kwekárrá, kokopor i konap ninikaok tukuprá, tá kwekár kwarén ofa sánknap nape fépér mwanap ninikaokenkria yénk námpono. **21** Ono te mao kwatae ninik am younkwek pwaranoria ankwap ke yépék nampan maok, mono. Mao te am kokopornámp kwatae ninik te younkwek sir mo námpono. **22** Aenámpara, wawenk! Ono am yupuan touwe sánk nanampono. Tá am arop fárakap méntér kokoporrá paokop napo kor, am kwatae ninik younkwek sir mo napo te, am

[◇] **2:18:** Yé 1:14-15

fárakapan kor touwe tokwae sánk nanampon.
23 Maomp wakmwaek tukupnap aropan kor tirá wour nanampon. Aenanampara, sios ponankor wae mér mwanapon: Ono te ponankor aropamp ninik mek youroukoup karia fákeyakrá, ono nopoq yumwan ankákárankrá aminap puri fek, take pourouráp touwe nénk nanampon. **24** Aeno ono oukoumwan yumo ankwap fárakap Taiataira mek yakápap koumteouráp arop yumwan sénampono: Yumo am karwaok mo, tá yumo am ‘Satanomp ninik mek kar tukupenk’rá sénap mér mo nap, yumwan ono arakrá sér rae: Taknap arop fárakap yumwan te ono warko ankwap tére am yumuntuk pap mo, fwapono. **25** Aeno ponankor ankank yumo ti-samp nap te, ankár sámpá kárákárerá tukupea ono koropnamp ke fek kipo. **26** Táte arop yorowar kwe-pwar, tá mao onomp ninikaokrá ak-wapea mao sumpwiria pwarnámp ke fek nánko te, ono man kárákáre sánk nanko, mao fwap arop fi ponankor taokeyak naenámp. **27** Tá mao fwap ain yaopwae sámpea am fek kápae kare arop fi kárákáre fek poukwap námp te, aropao kwar fek yoroinap sospenan porokwapá fouria tiri yui sir konap niamp naenámp. Am tére ono man sánk nanamp te onomp Naropwaro onan koumteouráp arop poukwapaeria sáp námp niampono.

28 Tá ono man térme Wap Kumur sánk nanampono. **29** Aeno arop te waeman woupwirápara, ankár Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno.’”

❖ **2:28:** Sng 2:8-9; Yé 22:16

3*Sardis mekamp siosén sámp-kérépámp kar*

¹ Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár kar ankwap kumwia Sardis mek yaknámp siosomp enselompor sámp-kérépampo. Am kar te arakono: ‘Ono Kwaromp fákánek Spirit sámp-fákeyak namp, tá fákánek térme samp nam-pao, ono amwan mámá kar má sámp-kérép rae:

Amo apae-apae nap nínik ono wae méri yak napon. Arop fárakapao amwan arakrá sér, “Mámá sios te fwap yiki yak námpón.” Aerá sénapan maok, mono, amo wae sumpwi yak napon. ² Aenapara, amo te ankár amp nap pwarará fárámpae! Waráp kápae kare kwapwe kare nínik te oukoumwan fwap yak námpao maok, wae pwar naeria wae námp am amo ankár kárákáre fek fákeyakampo. Am te apae riteanápe, ono nke nanko, kápae kare amonap ankank te onomp Kwaro nke námp fek ankwap ankárankamp yae-párák kare mono. ³ Amo wokwaek mámá Kwapwe Kare Kar wawia wae sámpapono. Aenapara, amo ankár táman warko nikia mántwaokria kwatae nínik younkwek pwarampo. Táte amo fárámpria ampi tenap pwarará fárámp moia te, kánánkámp oukun naeria yáraknámp aropao i konámpnámp, ono amonapok korop nanko, amo ono korop naeramp ke mér mo nanape. [◊]

⁴ Aeno amo te wae arop ankwap yinínk oukoumwan Sardis mek yakáp nap maomp waempyam sámpá oumi pap moi napono. Aenapara, am fárakap te fwap waempyam wupwi

[◊] 3:3: 1 Te 5:2

kor yiríria onont tukup mwanap pwi napono. ☀

⁵ Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono man take pourouráp waempyam wupwi yirímpá papria, maomp e yiki yakáp mwanapamp Buk fek yaknámp te torokor mo, fwapon. Ono fwap maomp e onomp Naropwaro nke námp fek, tá maomp ensel fákáre nke nap fek érik farákáp nanampono. ☀

⁶ Aeno arop te waeman woupwirápara, mao te ankár mámá kar Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapia wa kuno.’ ”

Filadelfia mekamp siosén sámp-kérépámp kar

⁷ Tá am arop warko ankwap kar arakrá sé: “Tá amo ankár kar ankwap kumwia Filadelfia mek yaknámp siosomp enselompor sámp-kérépampo. Am kar te arakono: ‘Ono yiki kare yakria ono kare kar nínik fi kor kareno. Ono te Devito sámp-yakámp ki sámp-fákeyak nampono. Ono ménki kíkip nanko te, arop ankwap ankárrankampao warko ménki kér mono. Tá ono ménki kéri tenanko te, arop ankwap ankárrankampao warko kíkip mono. Ae konampao ono amwan mámá kar má sámp-kérép rae: ☀

⁸ Amo apae-apae nap nínik ono wae méri yak nampon. Aeno amo nkeae! Amo nke nap fek ono ménki kíkp-wate nanko yak námp te, arop ankwapao fwap kér naenámp pourou mono. Ono wae mér nampon: Amo te waráp kárákáre oukoumwan kánanke yak námp fek, onomp kar-waok akwapria, apae-apae koropánk nánko, amo onan mér nap pwar moi napono. ⁹ Amo mámá

✉ 3:4: Lu 10:20; Ju 22-23 ✉ 3:5: Mt 10:32 ✉ 3:7: Ais 22:22

arop fárakap Satanomp firápao 'Yino te Juda fi mekamp'rá sénapan maok, mao te Juda fi monap wae mérapono. Aenapan maok, am fárakap te kwekár sérrarrá, kwatae ninik fek paokop napono. Aeno amo wawae! Ono am fárakapan sénanko, waráp pu wonae fik me kor woukourria ono amwan warákár kare namp mér mwanapon.

◊ 10 Amo onomp karwaokria amo amwan kropnámp touwe ponankor sámpea kárakáre fek fokopeyak napono. Aenapara, ono fwap amwan taokeyak nanko, am kápae kare apár mekamp ponankor koumteouráp aropan mokop nap nke naerianámp ankank korop námpao kor, amwan te korop mo fwapono. 11 Ono amonapok koupour kar korop nanae. Amo sámp-fákeyaknap kwapwe kare ninik te ankár kárakáre fek fákeyakampo. Takria amo nopal sámp nanap ankank arop ankwap waráp kwapwe kare ninik kwe-pwarará, sámpantáno. ◊

12 Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, onomp Kwaromp Yiki Kor Nap oumpwarani kwapnámp sámp-fokop tenanko, mao te am yiki kor nap pwarará, warko ek akwap mo karenó. Ono fwap man onomp Kwaromp e, tá onomp Kwaromp taun e, maomp pourouk kumwi nanampono. Am némp te Jerusalem wourékam, am te onomp Kwaronámpoknámp yámar mek pwararea ék naenámp. Onokump wourékam e taman kor maomp pourouk kumwi nanampon. ◊

13 Aeno arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar mámá

◊ 3:9: Ais 60:14 ◊ 3:11: Je 1:12 ◊ 3:12: Yé 14:1

fwapi wa kuno.’ ”

Leodisia mekamp siosén sámp-kérépámp kar

14 Tá am arop warko ankwap kar arakrá sér: “Tá amo ankár Leodisia mekamp siosomp enselén kar ankwap kumwia sámp-kérépampo. Am kar te ará: ‘Ono te kare kar fi kor yaknamp arop, ono Kwaromp kar ponankor yae-párák kare kare kar farákáp nampono. Ono te Kwaro ponankor ankank yoroinámp fi korao ono amwan mámá kar má sámp-kérép rae: [☆]

15 Amo apae-apae nap nínik ponankor te ono wae méri yak nampono. Ono wae mér nampono, amo te námpare mo, amo te touwe fokor mono. Onomp nínik te amo fwap námpare yak nanap, tá amo fwap touwe fokor nanap. [☆]

16 Aenampan maok, amo te touwe fokor kare mo, tá námpare kare mono, amore mek námpare tae morok napono. Aenapantá ono te amwan táp mekamp ak-sínae rampono. **17** Amo te arakrá sér i konapon: “Ono te wae mani tokwae, tá ankank kápae kare tank nampon. Ono te ankank ankwap mo namp yak mono, ponankor fwap pwí nampon.” Aerá sénapao maok, mono. Amo kwatae kare yak napo, arop fárákapao amwan aropomp mwanap pourou námpón. Amo te ankank moráp arop yakria, yi wurumpi yakrá amo pourou mwar waempyam yirímp mo, yak napao maok, amo am te mér mo napon. [☆]

18 Aenapantá ono amwan mámá nínik sánk rae: Onomp gol te yaomwi mek yankapea nanko yiki

[☆] **3:14:** Kl 1:15; Yé 19:11 [☆] **3:15:** Ro 12:11 [☆] **3:17:** Lu 12:21;
Je 2:5

kwapwe námpono. Amo fwap am táman mani fek sámpea amo fwap mani tokwaeráp arop yak nanapono. Tá amo fwap waempyam wupwi mani fek sámpea waráp pourouk oupouroup napo, arop fárakap fwap amo pourou saráp yak nap nke mo napo, amo fwap pwarápae mo nanapono. Tá amo fwap gris marasin mani fek sámpea waráp yi mek papea, fwap nke nanapono. ^{✳ 19} Táte ono ankwap arop fárakapan warákár namp kwamp te, am fárakapamp níník kwatae fwapokwap naeria am fárakapan yopor i konappono. Ae konampara, amo ankár amoku i konap ankankan níníkia am ankank kwatae te younkwe mwaek sirampo. ^{✳ 20} Amo onan nkeae. Ono ménki fek fokopeyakrá poporokwaprá yak nampon. Táte arop ankwap onomp kar wuri wawia onan ménki kik-pwar nánko te, ono am mek youmpea am aropént yakria, tá ono méntér fár, tá mao onont fánaenámp. ^{✳ 21} Táte arop yorowar kwe-pwarari námp te, ono fwap man sénanko, onont onomp sia king fek tank naenámp. Am te wokwaek ono kuri yorowar kwe-pwararea onomp Narop-warént maomp sia king fek tank namp niamp taknámp naenámp. [✳]

²² Ae naenámpara, arop te waeman woupwirápara, Yiki Kor Spiritao sios fákáreran farákápnámp kar má fwapi wa kuno.’”

4

Yámar mek Kwarén lotunap kar

^{✳ 3:18:} Ais 55:1 ^{✳ 3:19:} Hi 12:7 ^{✳ 3:20:} Jo 14:23 ^{✳ 3:21:}
Mt 19:28

1 Am kar wae pwar nánko, ono yámar mek nke nanko, ménki ankárakkamp kíkír akwap nánko, am meknámp arop kar wur fokop námp niamp ono manénkir wawi namp niamp, take fek onan sérrá, “Amo narek mapek aokae! Ono amwan wakmwaek koropánk naenámp ankank yénk nae.”

2 Aeránko maok, ankár kar Yiki Kor Spirit onomp pourou mek kárákárea wae nánko, ono yámar mek nke nanko, kingomp sia ankárakkamp tank. Aenánko arop ankárakkamp am sia fek tank. ☩

3 Aenánko maomp wae te mani tokwae fek sámp konap yumwi jaspa waentar niamp, tá noumouri kor yumwi konílian niamp. Tá am fek fou yímpnámp niampao sia king fek koropea arákari kímpá yak nánko, am te yiki kor yumwi emeral niamp pourouráp nke nampono. ☩⁴ Tá am fek nke nanko 24 sia am sia king tokwaeran ikir tankáp nánko, arop taokeyakáp konap arop 24 * sia fek tankáp. Am arop taokeyakáp konap aropamp pourouk te waempyam wupwi yiríria, maomp me korok gol fekamp kump woukouria tankáp. **5** Am sia king feknámp mékér wae te fápkár akwap nánko, tá maomp pourounk tokwae te oukurér párákapnámp niamp. Am sia wonae fik te fákánek sarom wae yakáp. Am sarom te Kwaromp fákánek spiritan wounáp námpon. **6** Am sia king wonae

✩ **4:2:** Ais 6:1 ✩ **4:3:** Ese 1:28 * **4:4:** Arop ankwapao arakrá ninik i konapono: ‘Arop taokeyakáp konap arop 24’ te, ankwap 12 te Jekopomp tárápu éntér-sámpamp mwearoan wounáprá, tá ankwap 12 te éntér-sámpamp aposel fákáreran wounáprá. Takia tapokwapea te 24no. Kwar te arop ponankoramp Kwarono. Sapta 21:12,14 fek yaknámp karan mént nkeae.

fik te ankwap ankank ént solwara tokwae niamp yak. Aenánko, am te glas mek nke napo, koukwe kwapwe konámp niampono.

Tá yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap amore mek yakápria am sia king wonae fik ikir yakáp. Am yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap kápae kare yi † éntér mwaek, tá younkwe mwaek kuri oupouri yak. [◊] ⁷ Ankárarkamp ankank yiki yak námp te laion niamp. Anánk ankank yiki yak námp te bulmakau touroup niamp. Yinínk ankank yiki yak námp te maomp yimetáp te arop niamp. Yiawor ankank yiki yak námp te ant tu tokwaerao narek furukarea yárok námp niamp. [‡] ⁸ Am yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap te am ankákárak námoku te tokwampok yowe pwaerápono. Tá kápae kare yi am fárákapamp pourouk oupouri yak námp te pu-pwaek kuri yakáp, tá mek kuri yakáp námpón. Tá yámarao, tá kumuruk kuri am fárákap te arakrá sér i konapono:

“Kwar Tokwae Kar te
ponankor kárákáre tokwaeráp,
mao te yiki kare,
mao te yiki kare,
mao te yiki kare.
Mao te wokwaek kar yak,

[†] **4:6:** ‘Kápae kare yi’rá sénámp te, yérékrá yakáprá pwar mo, tá niník kour tokwae karrápono. [◊] **4:6:** Ese 1:5-10 [‡] **4:7:** Arop ankwap fárákap arakrá niník: Kwaro yoroimp ankank ponankor man lotu i konapono: Yao pwae mekamp fir ou mekamp fir tokwae kwapwe, tá aropao poukwap napo tére konap fir ou mekamp kárákáreráp fir, tá ant ou mekamp koupour kar furukur konámp, tá ankank ponankor taokeyak konámp yonkwae kourráp arop.

tá oukoumwan yak námp,
 tá nánkár wakmwaek kor yakea korop
 naenámpon.”

Am fárakapao makrá sénap te anepér mo i konapono. [◊]

⁹ Am yiki yakápnap ankank te yiki yaká yaknámp Kwaro sia king tokwae fek tank námp táman warákárria man loturia, maomp e narek sampokrá ‘Aesio’rá sér i konapono. Tá kápae kare por am yiaworaopwe yiki yakápnap ankank tak nap te, ¹⁰ am 24 arop taokeyakáp konap fárakap támao kor, Kwaro sia king tokwae fek tank nánko, wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukupá pér i konapono. Tá am fárakap man lotu nap te, mao yaká yaknámp aroponoria napon. Aeria am fárakap náráp gol fekamp kump sia king tokwae tanknámp wonae fik épéria sérrá, [◊]

¹¹ “Tokwae Kar! Amo yinomp Kwarono.
 Amo támao narek karaok yak napo,
 amwan kápae kare aropao warákárria
 waráp e narek sampokria,
 waráp kárakáre ankore mek yakáp mwanap te
 wae pwi kare yak námpo.
 Am te apae riteanápe,
 Amo ankank ponankor yoroi napono.
 Amoku waráp níník fek yoroia napo,
 am ankank ponankor oukoumwan yak námpo.”

5

Jono buk ankwap moukoupramp nkenámp kar

[◊] **4:8:** Ais 6:2-3 [◊] **4:10:** Dan 6:26

¹ Kwaro sia king fek tankea, maomp yae-párák mwaek yaek buk ankárankamp sámpá tank nánko nke nampono. Am te pu-pwaek, tá éntér mek kuri kumwi tenapo yak námpono. Tá am buk te fákánek éntu toromphia fápákamánkia pwate napono. ² Tá ono nke nanko, kárákáre kor ensel ankwap tékén arakrá wumwi, “Kwapwe kare arop te wa mámá buk fekamp torompi tenap éntu má kwaráp naenámp fwap pwi námpón?” ³ Yámar mek kuri tak naenámp arop ankwap yak mo, apárok kuri yak mo. Kwar ankore mek kuri am buk aokoropea am buk mek nke naenámp te yak mo kareno. ⁴ Ono nke nanko, arop fárákap te am buk fwap aokorop-pwar naenámp arop nke mo mwanap pourou námpantá, ono táman yonkwae touweria éma wae nampono. ⁵ Aenánko arop taokeyak konámp arop ankárankao onan arakrá sér, “Amo émi kwapon. Amo nkeae! Juda fi meknámp laion korop námp te, mao king Devitomp arák fekamp taonono. Mao te waeman yopor aropan yorowaria kwe-pwarará apárok anámpá pap námpara, mao fwap am buk fek éntu fákánek ke fek torompiramp kwaráprá fupukuraerá akwap naenámpóno.”

Jono Sipsip Morok nkenámp kar

⁶ Aerámpan maok, ono nke nanko, Sipsip Morok ankárank fokopeyak nánko, am te wokwaek faropea napo, sumpwi námp niamp pourouráp. Mao te sia king fek tank nánko, am fek am yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap, tá arop taokeyakáp konap aropamp sia man ikarea napo, am kuk mek tank. Aenánko, am te souwe fákánek

aokránkirámp, tá fákánek yi. Am yi te Kwaromp fákánek spiritono. Kwaro am fákánek spirit te ponankor apár mekmwaek tirá kérép námpono.

✳ 7 Am Sipsip Morok te mao akwapea Kwaromp yae-párák mwaek yaekamp buk am sámp. 8 Mao wae am buk sámpeanánko maok, am ankank yiki yakáp nap, tá 24 arop taokeyakáp konap arop, am fárakap Sipsip Morokamp wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukupá pér. Am fárakap ankákárak námoku gita niamp sámp, tá dis gol ankárankamp am mék paura nánákáre yankap konap top-pwarámpá yak námpráp sámp. Am te Kwarén koumteouráp aropao kar toropwap i konap wounápono. ✳ 9 Tá am fárakap takria maok, tár wourékam arakrá sámp:

“Amo fwap fákánek ke éntu torompiramp buk sámpea,

am kwaráp nanap pwi kar napono.

Am te apae riteanápe,

wokwaek arop fárakapao

amwan faropea sumpwi pap napo,

waráp yíri fek amo arop fárakapan

yamokwapea Kwarén sánk napono.

Ye! Amo te ponankor arop fi,

tá ponankor karráp,

ponankor apár mekamp,

tá nkawakte make pourouráp ponankor makia,

máte amo warko yamokwap napono. ✳

10 Amo takia napo,

am fárakap yinomp Kwaromp

pris fákáre yakáp napo,

✳ 5:6: Sek 4:10 ✳ 5:8: Sng 141:2; Yé 8:3-4; 15:2 ✳ 5:9: Sng 98:1

mao am fárákapamp King yak námon.
 Tá am fárákap te king yakápria,
 apárokamp koumteouráp arop fárákapan
 poukwap mwanapon.” [◊]

Sipsip Morokamp e narek sampoknap kar

¹¹ Tá ono warko tokoreyakria, kápae kare enselomp kar wawi nampono. Am fárákapan te kouroump mwanap pourou mono, kápae kare fopwakwap-fopwakwapono. Am fárákapao kingomp sia, tá am ankank yiki yakápnap ankank, tá arop taokeyakáp nap aropan kor ikiri yakápria maok, [◊]¹² am fárákapao tékén arakrá wumwi:
 “Mámá te Sipsip Morok wokwaek faropea sumpwi papápono.

Mao te waeman e tokwae,
 tá ponankor kwawpe kare ankank,
 kwawpe kare yonkwae koukour,
 tá kárákáre tokwae kar sámp naenámp te,
 waeman pwi kare yak námono.
 Kápae kare arop maomp e narek sampokria
 man warákarrá ‘Aesio’rá sér mwanap te,
 waeman pwi kari yak námon!”

¹³ Tá ono kápae kare nkawakwe make ankank Kwaro yoroi námp yámar mek yak namp, tá apárok yak námp, tá némp mek yak námp, tá solwara mek yak námp, maomp kar wawi nampono. Ye! Ponankor ankank ponankor mekmwaekamp yakáp nap, ono wa nanko, am fárákapao arakrá sér:
 “Am arop te náráp sia king fek tank nánko,
 tá Sipsip Morokao kuri am yawor
 fwaw kápae kare ‘Aesio’rá sénap kar,

[◊] **5:10:** Ais 61:6; 1 Pi 2:5,9; Yé 20:6; 22:5 [◊] **5:11:** Dan 7:9-10

tá e tokwae sánknap,
 tá warákár,
 tá kárákáre am te waeman
 fwap kápae kare por
 sámp saráp yaká yak nenepon.”

¹⁴ Tá am yiaworaopwe yiki yakápnap ankank támão sérrá, “Am te kare tak mwanapon.” Tá arop taokeyakáp konap fárákapao maomp wonae fik tukupá pérrá man lotu napon.

6

Sipsip Morokao buk fekamp éntu kwarápnámp kar

¹ Tá ono nke nanko, Sipsip Morok mao am buk éntu fek fákánek ke torompi tari nap ankárankamp ke kwarokwap. Aenánko, am fek ono wa nanko yiaworaopwe ankank yiki yakápnap am ou mekamp ankwap ankárankampao kar sénánko, maomp kar te oukurérao párákapnámp niampria mao sérrá, “Amo koropae!” ² Aerá sénánko ono nke nanko, wupwi kor hos, tá am fek arop tankria pir sámpá tank. Aenánko, yorowar kwe-pwar konap kump man sánk napo, yorowar kwe-pwarará akwapia mao am yorowar kwe-pwarnámp tére oukoumwan térea waerá akwap námpo.

³ Tá Sipsip Morok buk fek éntu niamp torompi tenap anánk ke fekamp kwarokwap nánko, am fek ono wa nanko, anánk ankank yíki yak námp mao sérrá, “Amo koropae!” ⁴ Tá am meknámp hos ankwap korop. Am te noumouri kor. Am fek tanknámp aropan kárákáre sánk napo, mao fwap apárokamp koumteouráp aropamp kwapiwe kare

² **6:1:** Yé 5:1

ke tirá épéri pwar nánko, am fárakap fwap arop ankwap fárakapan tirá wour mwanapon. Aeria man bainat tokwae kar am tére naenámp sánk napono.

⁵ Tá Sipsip Morok buk fekamp éntu niamp torompinap yininkan kwarokwap nánko, am ke fek ono wa nanko, yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap yininkao sérrá, “Amo koropae!” Aeránko, ono hos yákáre kor * nke nampono. Am fek te arop firamp kápae purump konap skel yaek samp-tank. ⁶ Tá ono wa nanko, yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap meknámp arop kar niamp ankwap arakrá sér, “Amo sospen kánanke mek wit ankárankamp yámar fek térea sámp konámp mani fek purumprá yokwapá papae! Tá amo yininkaopwe sospen kánanke mek bali ankárankamp yámar fek térea sámp konámp mani fek purumprá yokwapá papae. Aeno amo wel ntia wain souroumpouri kwaponi.”

⁷ Tá Sipsip Morok buk fekamp yiawor éntu kwar-pwar nánko, am ke fek yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap mekamp yiaworao sérrá, “Amo koropae!” ⁸ Aeránko ono nke nanko, pourou yar faokor akwapnámp hos ankwap am meknámp korop. Aenánko, am fek arop tank. Maomp e te Sumpwi. Tá arop ankwap maomp e te Yaomwi mek Piék mwanap maomp wakmwaek tank. Am anánkaopwean takenkria kárákáre sánk napo, mao koumteouráp arop ponankor yiawor mwaekamp ankárank mwaekamp kírikíri ponankor tirá wour

* **6:5:** ‘Yákáre kor hos’ te nánkár wakmwaek pwar naenámp yae fek nánko, yae-porokwe tokwae korop naenámpan yénkép nápon.

nenepon. Tá am anánkaopwerao tirá wour nenepon te bainat fek, tá yae-porokwe tokwae fek, tá nkawakwe make touwe fek, tá apárokamp yao pwae mekamp nape firao, arake fek tirá wour nenepon. [◊]

⁹ Tá Sipsip Morok buk fekamp éntu kwar-pwar nánko, ono nke nanko, waemp fákáre alta ankore mek yakáp. Am arop fárakap te wokwaek Kwaromp kar sámpea kárákáreria arop ankwap fárakapan am kar farákápapo, táman yoporap arop fárakapao tirá wouriap aropono.

[◊] ¹⁰ Am waemp fákáre tékén arakrá wumwi, “Kárákáre Tokwaeráp Tokwae Kar e! Amo yiki kareno! Waráp ninik te ponankor kare karono! Apaekamp ke akwapea pwate nánko, amo apárok yakápnap arop fárakapan kotria yinan tirá wouri nap fek am fárakapan nopok érou nanapono?”

[◊] ¹¹ Aenapo Kwaro am fárakapan waempyam wupwi tokwaeri moumountukri nénkria mao am fárakapan arakrá sér, “Yumo ankár kánámpár anepér tae morokenke. Nánkár am yopor aropao yumont ankárankamp tére konap yiráp ankwapyaenáp arop fárakapan kor takrá tirá wouranápono. Nánkár am kouroumprá akwapea pwi nánko, Kwaro fwap am fárakapan nopok érou naenámpón.” [◊]

¹² Tá Sipsip Morok éntu niamp buk fekamp fákap tenap tokwaman kwarokwap nánko, ono nke nánko, némp yérur tokwae koropria apár ponankor oupouroup. Tá yámar te arákarea yam turupwi nokore niamp araknámp nánko, yunk

[◊] **6:8:** Ese 14:21 [◊] **6:9:** Jo 16:2 [◊] **6:10:** Yé 16:5-7 [◊] **6:11:** Yé 3:4-5; 7:9,13-14

te ponankor noumouri koria maok, yiri niampi akwap. ^{✳ 13} Yámar mekamp térme te ponankor apárok mukaria ékrink námp te yao fik kiraou oukoumwan noumouri mo námpan ouwirao nánko, némpouk ponankor ékrink i konámp niamp. ¹⁴ Yámar me tokwaerao kor kwanpae moukoupá pap konap niamprá akwap te. Tá faonkwe, ént mekamp apár amor ke fárakapao kor am yakáp i konap pwarará érérékéri tukup. ¹⁵ Tá apárokamp king fárakap ntia e tokwaeráp arop fárakap, tá soldia fákareamp kepten fárakap, tá mani tokwaeráp arop fárakap, tá kárakáre kor arop, tá kápae kare arop kwaporok tére konap, tá kápae kare arop fwap párák yakáp i konap, am fárakap énénki ponankor pirikimpea apár mekmwaek, tá kounk fi mekmwaek wouri yakáp. ^{✳ 16} Tá am fárakapao kápae kare faonkwe tokwae, tá péri wi aran wumwirá, “Yumo ankár yinomp pourouk mapek koropá péria Kwaro sia king fek tankrá nke naenámp fek, tá Sipsip Morokamp yonkuae pwarámp korop naenámp fek yinan oupoupourenke. ¹⁷ Am te apae riteanápe, am Yae Tokwae fek te am anánkaopwerao arop fárakap kwatae niníki nap fek nopok touwe kwatae nénk neneb yonkuae pwarámp te wae korop námpón. Aenámpara wa fwap am kwe-pwararea yak naenámpón?”

7

*Kwaromp firáp yakápnap arop fárakapan taok
káknámp kar*

[✳] **6:12:** Mt 24:19 [✳] **6:15:** Ais 2:19

¹ Ono am yém niamp nkea pwarará, ankwap yém nke nanko ensel yiaworaopwe apár mek yiawor woupwi mwaek foukouri yakáp. Am fárakap te apárokamp yiawor mwaekamp apár mwaekamp ouwipár sámp-fákeyakáp napo, ouwipár apár mek korop naenámp pourou mo, solwara mwaek kuri korop naenámp pourou mo, yao yowe mek kuri korop naenámp pourou mo. ² Tá ono nke nanko, ankwap ensel yámar aok konámp mwaeknámp yámar meaok korop. Mao te yiki yak konámp Kwaromp taok pap konámp sámpea am yiaworaopwe ensel Kwaro apár ntia solwara souroumpouri siranáponoria kárákáre sánknámp ensel táman kárákáre fek tékén wumwi. ³ Aeria mao arakrá sé, “Yumo te apár ntia solwara, tá yao aráte koupour souroumpouri kwaponio. Nánkár yino Kwaromp tére aropamp yépe kor fek maomp taok kákea pwar nánko maok, wakmwaek yumo am ankank fwap souroumpour mwanapono.” ⁴ Tá ono wa nanko, koumteouráp arop fárakapan Kwaromp taok kákrámp kouroump napan ‘Arakae’rá sé, “Mao 144,000 ankákáránk Israel fi mekamp ponankor koumteouráp aropan Kwaromp taok káká pwar.” ⁵ Aenapo maok, Judamp fekamp 12,000 taok sámp, ta Rubenomp fekamp 12,000, tá Gatomp fekamp 12,000, ⁶ tá Aseromp fekamp 12,000, Naptalaimp fekamp 12,000, tá Manasamp fekamp 12,000, ⁷ tá Simionomp fekamp 12,000, tá Livaimp fekamp 12,000, tá Isakaromp fekamp 12,000, ⁸ Sebulunomp fekamp 12,000, tá Josepomp

[◇] **7:3:** Ese 9:4; Yé 9:4

fekamp 12,000, tá Bensaminomp fekamp 12,000. Mámá arop fákáre mao Kwaromp taok sámp napono.

Kápae kare arop ou tokwae Kwarén lotunap kar

⁹ Ono am ankank ponankor nkea pwarará, ono warko tokoreyakria nke nanko, kápae kare koumteouráp arop fárakap koupoukour yakáp napo, am arop fárakap te kouroumpea pwi mwanap pourou mono. Am koumteouráp arop fárakap te nkawake make pourou yípiráp, tá kápae kare arop fi ponankor, tá ponankor apár mekamp, tá ponankor moumountukri karráp, am fárakap sia king wonae fik, tá Sipsip Morok nke námp fek foukouri yakáp. Am fárakap te wupwi kor waempyam tokwaeri yiríria, tá oupuk pwae yaek tia, [✧] ¹⁰ arakrá tékén wumwi, “Nomp Kwar sia king fek tank námp, tá Sipsip Morok am yaworao nomwan warko éréképea nepo, nomo oukoumwan yae-párák yakáp námpono.”

¹¹ Tá ensel fákáre ponankor, tá arop taokeyakápnap arop fákáre ntia yiaworaopwe ankank yíki yakáp nap, am fárakap sia king ikarea yakáp. Tá am fárakap sia king wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukupá pérria Kwarén lotu. ¹² Aeria arakrá sér,
 “Kare karono,
 nomo nomp Kwarén warákára wae mwaro.
 Aeria nomo maomp e tokwae érik sér mwaro.
 Mao te ponankor kwapwe kare ninikrápara,
 nomo man fáparákrá maomp e narek sampok
 mwaro.
 Mao te kárákáre kareno.

[✧] 7:9: Yé 5:9

Ye! Ponankor kárákáre tokwae te
maomp pourouk yak námpono.
Mámá ponankor ankank te maomp sarápono.
Kare karono.”

*Am fárákapao touwe sámpnap ke wae pwarnámp
kar*

¹³ Tá taokeyak konámp arop ankwapao onan sérrá, “Mámá wupwi kor waempyam tokwaeri yirírnap arop fárákap máte wanon? Tá am fárákap te maoknámp korop napon?” *

¹⁴ Tá ono nopal man sérrá, “Tokwae Kar e! Amoku támao amo mér napon.” Tá mao onan sérrá, “Mámá arop fárákap te wokwaek touwe tokwae yopor aropao nénkapo, tia yakápiap arop fárákapono. Am fárákapamp waempyam te Sipsip Morokamp yíri fek yáraria napo, maomp waempyam wupwi kwapwe námpono.

* ¹⁵ Aenapara, am fárákap Kwaromp sia king wonae fik foukouri yakáp napon. Tá yámarao, tá kumuruk kuri maomp Yiki Kor Nap mek maomp tére tére konapono. Tá Kwar am sia king fek tank konámp, mao námoku am fárákapént yakria taokeyak naenámpono. * ¹⁶ Aenánko am fárákap te mwae touwe mo, éntantá nikip mo mwanapono. Am fárákapan yámar touwe fokor mo, tá ankwap ankank man pourou touwe fokor mo naenámpón. ¹⁷ Am te apae riteanápe, Sipsip Morok sia king amore mek yakria am fárákapan sipsip taokeyak konámp aropnámp taokeyak námpono. Mao te fwap am fárákap éréképea ént oukurnámp fik akwap nánko, am fárákap yiki yak sánk konámp ént

* 7:13: Yé 7:9 * 7:14: Mt 24:21 * 7:15: Ais 49:10

fár mwanapono. Tá am fárakapamp yi mekamp émti Kwaro torokor nánko, am fárakap warko éménk mono.” [◇]

8

Sipsip Morokao buk fekamp fákánekan éntu kwar-pwarnámp kar

¹ Tá Sipsip Morokao buk fekamp fákánek tompnámp éntu kwar-pwar nánko, am ke fek te pourounk kánanke yak mo, tá yámar mek kar sérar mo, akwapea hap aua fek. ² Aenánko, wakmwaek ono nke nanko, ensel fákánek Kwaromp wonae fik foukouri yakáprá fákánek wur tia fákeyakáp. ³ Tá ensel ankwap koropea alta wonae fik fokopeyak. Mao te gol fekamp dis am mek paura nánákáre souri pokanoria yankap konap yaek sámp-fákeyak. Aenánko man kápae kare paura nánákáre nénk. Am enselo am tia, kápae kare Kwaromp firáp aropamp kar toropwap i konap koupoukarea mént tapokwapea Kwarén ofa i konap golráp alta fek paprá Kwarén sánk. Am alta te Kwaromp sia king wonae fik yak námpon. ⁴ Tá am yaomwi souri paura nánákáre yankap nap, ntia Kwaromp koumteouráp aropamp Kwarén kar toropwap i konap, am ponankor enselomp yaek pwarará narek pokea Kwaromp nás mek. [◇] ⁵ Aenánko ensel paura nánákáre yankap konap dis am sámpea alta fekamp yaomwi am dis mek top-pwarámpea am yaomwi sámprá apárok sir. Mao apárok sirarrá pwaránko oukurér tokwae párákapria pourounk

[◇] **7:17:** Sng 23:2; Ais 25:8; Yé 21:4 [◇] **8:4:** Yé 5:8

tokwae nánko, mékér wae fápárákár akwap nánko, apár némp yérur tokwae.

Enselyiaworaopwerao wur fukurnap kar

6 Tá am fákánek ensel fákánek wur kor tia yakáprá wae wur foukour mwaria nánap. **7** Tá ensel ankárankamp mao náráp wur fokop nánko maok, warákam ais, tá yaomwi ntia yírirént tapok-wapea apárok kwarokor pik. Aenánko, ponankor apár yinink mwaekamp ankwap ankárank mwaek kirikiri mwaekamp apár, tá am mwaekamp yao ponankor, tá yiki kor apwar pwaeran kor ponankor yaomwirao fári pwar. **☆**

8 Tá ensel anánkao náráp wur fokop nánko, faonkwe tokwae fek yaomwi yurunknámp niamp sinapo, solwara mek piká párákap. Am solwara te yinink mwaek fékerrá oumwi kákea pwate napo, ankwap ankárankamp mwaek te yíri arákarrá yak. **9** Aenánko am solwara mek yiki yakápnámp ankank yinink mwaek pír-pwara nap am te ankárankamp mwaek fi te ponankor surumpwi pwar. Tá sip yinink mwaek pírékarea pwaranap, ankárank mwaek ponankor tokopá akwap. **☆**

10 Tá ensel yininkao náráp wur fokop nánko maok, térmé tokwae ankárankamp yaomwi kare saromnámp yurunkia am yámar mek pwararea apárok piká párákap. Ént yinink mwaek pírpwarará oumwi kák tenap am térmé ankárankamp mwaek ént oukurnámp mek, tá ént kar mek piká párákap. **11** Am térméamp e te Top i konámp

☆ 8:7: Kis 9:23; Jol 2:30 **☆ 8:9:** Kis 7:20-21

Marasin. Am ént yinink mwaek pírékarea pwatenap ankárankamp mwaek te, am ént wae top kwatae kare. Aenánko kápae kare arop am ént fánapo, am fárakapamp yare mek topa wae nánko, am fek surumpwi napono.

¹² Tá ensel yiaworao náráp wur fokop nánko, yámar ntia yunk, tá térme ponankor yinink mwaekamp ankárank mwaek ponankor souroumpouri yakáp napo, wae yokor konap am támán kor yinink mwaek pírékarea napo, ankárank mwaek kirikiri wae yokor konámp akwapea kirikip. Aenánko, yámar ntia kumur ankárankamp mwaek kirikiri te wae yokor mono.

¹³ Tá ono nke nanko, tu tokwae ankárankamp yámar mek amorik furukarea akwap. Ta ono wa nanko, mao tékén arakrá wumwi, “Koupoutáráp nap, koupoutáráp nap, koupoutáráp nape, apárokamp koumteouráp arop koupoutáráp nape! Am te apae riteanápe, ankwap yininkáopwe ensel mao náráp wur foukour mwarea nap te, touwe tokwae koumteouráp arop fárakapan korop naenámpón.” [◊]

9

Ensel éntirao wur fokopnámp kar

¹ Ensel éntirao náráp wur fokop nánko maok, ono nke nanko, térme ankárankamp yámar mek pwarará, apárok piká párákap. Aenánko, Kwaro man am apár me tokwaeri fi tikípnámp yak monámp ménki kikip naenámp ki sáñk. ² Am térmeao am me kik-pwaránko, am me meknámp

[◊] **8:13:** Yé 9:12; 11:14

yaomwi tokwae yanknap souri niamp aok. Aeria am souri te yámar ntia ouwipáran oupouroup nánko, yámar ntia ouwipár akwapea kírikip. ³ Aenánko, kápae kare tákár oumpwe niamp am yaomwi souri meknámp apárok pikrínk. Tá am fárakapao sámpnap kárákáre te kaoamp touwe sánk konámp kárákáre niampria, am te arop yamp nánko touwe tokwae naenámp ankankono. ⁴ Tá am fárakapan kar arakrá sér, “Yumo te apwar pwae, tá apárokamp nkawakwe make ankank némpouk forokor konámp, tá yao ankwap aráte kwatae pap kwapono, mono. Yumo ankár am arop fárakap Kwaro náráponoria yépe kor fek taok paprá kumwi námp yak monámp aropan sámpá kwatae pap kipo. ⁵ Yumo am arop fárakapan touwe sánk nap te akwapea éntik yunk napao maok, am arop fárakapan te tirá wouri kwapono.” Tá am arop touwe kwatae nénknámp kao niamp am támao arop yourounkwe nánko, touwe tokwae naenámon. ⁶ Am taknámp ke fek arop wae sumpwi mwaria mwaе kup oupourounk napao maok, am sumpwi mwanap mwaе kup te nke mono. Ye, arop sumpwi mwar kar napao maok, sumpwi te am fárakapan sámp mono.

⁷ Ono nke nanko, am tákár fákáre te hos fákárerao yorowarrá tukup mwaria nánap nap niampono. Am ankank fárakapamp me korok te gol fekamp kump niamp woukouri yakáp. Tá am fárakapamp yimetáp te arop yimetáp niamp. ⁸ Tá am fárakapamp me pwae te koumteouramp me pwae éréri niamp pourouráp. Tá am fárakapamp

^{◊ 9:3:} Kis 10:12 ^{◊ 9:4:} Yé 6:16

yu kor te laionomp yu kor niamp. ⁹ Am fárákapamp éntér kor fek te kapa fekamp kárae yiríria yakáp. Tá maomp yowe pwae énk te yorowar mek tukup mwanap kápaе kare hosráp karisamp ounk niampono. ¹⁰ Am fárákapamp kore te kao kore kor niampria, aropan touwe sámp naenámp marasin am meknámp sánk konámp kore kor wiráp yak nápon. Tá am fárákapamp kore kor te arop touwe sánkrá akwapea éntik yunk fek naenámp kárákáre samp napono. ¹¹ Am fárákap te waeman taokeyak naenámp king yak nápon. Am king te apár me éri fi tikipnámp yak mo, ankár piknámpamp enselono. Am ensel te Hibru kar fek maomp e ‘Abadon’ ri konapono. Tá nomp Grik kar fekamp e fi te ‘Kápaе kare ankank kwataerá kák naenámp aropono’.

¹² Má manénkir koropnámp touwe tokwae kwatae te wae pwar nápon. Wakmwaek korop naenámp touwe tokwae oukoumwan anánkaopwe yak námpon. [◊]

Ensel tokwamao wur fokopnámp kar

¹³ Tá ensel tokwamao náráp wur fokop nánko, ono wa nanko, Kwaromp wonae fik yaknámp alta gol fek yiawor woupwi meknámp kar sér.

¹⁴ Mao am wur fákeyaknámp ensel tokwaman arakrá sér, “Am ensel yiaworaopwe ént Yufretis mwaek fákápaе yakáp nap amwar pwar napo tukupanápono.” ¹⁵ Aeránko maok, mao wae am yiaworaopwe ensel pwar nánko, wae am fárákapao ponankor koumteouráp arop yinink mwaekamp pírékara nap ankárak mwaek kírikíri ponankor paoki pwar naenámon. Am ensel fárákap te am

tére mwanámpria am ke korop naenámp am yae, tá am yunk, tá am korop naenámp yopwar táman yépékrá nánapi yakáp napon. ^{✡ 16} Tá soldia fákáre hos fek tankáp nap te 200 milion. Ono am kouroumpea sénapo, wawi nampono. ¹⁷ Tá ono yém niamp arakria hos fákáre am fek arop tankáp nap nke. Am arop fárakapao yiririnap kárae fek yaknámp te noumouri kor, tá muru kor, tá yar kor. Am hosamp me kor te laionomp me kor niamp arake, tá yaomwi yurunk ntia souri, tá yumwi salfa fekamp yaomwi maomp táp meknámp koroprá fápákár akwap. ¹⁸ Am fárakapao koumteouráp arop ponankor yinink mwaek pírekarea pwar napan ankáralk mwaek te mámá yininkaopwe ankank kwatae fek paoki pwar napon. Am mámá yaomwi, tá souri, tá salfa yumwi fek yaomwi yurunk námp, hosamp táp meknámp korop námp, am fek paoki pwar napon. ¹⁹ Am hos fákáreamp touwe sánk naenámp kárákáre te táp mek yak, tá maomp kore kor fek yak námpon. Maomp kore kor te tákam niamp me korrápao am me kor fek táman aropan touwe sánk konápon.

²⁰ Arop ankwapmwaek ponankor oukoumwan am yaomwi ntia souri ntia yumwi salfa fekamp yaomwi fek sumpwi mo nap te, kwatae ninik younkwek sir mono. Am námokuráp yae fek yoroia man lotu mwanap ankankan pwar mono. Tá kare! Am fárakap te kwatae spirit fárakapan, tá kwekár kwar mao námoku gol, silva, tá bras, tá yumwi, tá yao am fek yoroinap ankank nke naenámp pourou mo, kar wa mo, yárák mo, mak

[✡] 9:15: Yé 8:7-12

i konámp táman lotu napono. [◊]

21 Am arop fárakap arop ankwap fárakap tirá wourrá, foupourá, kokoporrá, oukunrá, mak i konapan maok, am pwarará kwatae nínikan kor younkwe mwaek sir mo napon.

10

Jono enselo buk sánk nánko fárinámp kar

1 Ono am ankank nkea pwarará, ono warko nke nanko, ensel kárakáre kor ankwap yámar meknámp ék. Maomp pourouk te koumwerao oupouroupá yak nánko, fou yímpnámp yépe kor fek kámpá yak. Maomp yimetáp te yámar wae niamp, tá maomp pu kor te oumpwar fokopeyak nánko, ponankor yaomwi yurunk aowarámp námp niamp. **2** Mao buk kánanke ankárankamp yaek fákeyak nánko, am buk fupukurae yak. Mao te yae-párák mwaek pu solwara yumuntuk pumpur, tá yae-mánkwan mwaek pu apár kar fek pumpuri yak námpono. **3** Maomp wumwi kar kárakáre te laionomp kar tokwae niampono. Mao arakrá wumwi nánko, fákánek oukurér párákaprá nopol kar sérar. **4** Am fákánek párákapnámp oukurér kar sérar napo, ono koupour am kumwi naeria nampan maok, ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap onan sérrá, “Am fákánek párákapnámp oukuréramp kar am te amo ankár waráp ninikmek fákapea papae. Amo kumwi kwapono.”

5 Tá am ensel ono wokwaek nke nanko, solwara yumuntuk, tá apár kar fek fokopeyak námp,

[◊] **9:20:** Sng 135:15-17; Yé 16:9,11

mao yámar mek náráp yae-párák mwaek yae kassampok. ⁶ Aeria mao narek yiki yaká yak konámp Kwaromp e fek fou e sér. Am Kwar te yámar me ntia am mek yakápnámp ankank ponankor, tá apár ntia am mek yakápnámp ankank, tá solwara ntia am mek yakápnámp ankank ponankor yororoimp Kwarono. Am enselo arakrá sér, “Pwar naenámp ke wae korop námpono. Kwar te warko yépek naenámp pourou mono. ⁷ Warko wakmwaek ensel fákánerao wur fokop nánko, am wur kar korop nánko, am ke fek am ankank Kwaro nanampria wokwaek sérimp kar te mek yakámpan mao wae tére nánko, érik korop naenámpón. Am kar mao náráp tére konap profet fákárean wokwaek kar sérimp támáono.”

⁸ Tá am aropamp kar manénkir wawi namp, warko yámar meknámp koropria onan arakrá sér: “Amo akwapea ankwapmwaek pu solwara mek, tá ankwapmwaek pu apár kar fekia fokopeyaknámp enselomp yaek fupukurae yaknámp buk sámpae.” ⁹ Aeránko, ono akwapea enselonámpokria ono man sérrá, “Amo onan támá buk kánanke sápae.” Tá mao onan sérrá, “Amo sámpea fárae. Am te fária napo, waráp yare mek te yorowar naenámpan maok, waráp táp mek te hani nape kwapwe niamp naenámpón.” ¹⁰ Mao takrá séri pwar nánko, ono am buk kánanke enselomp yaekamp sámpea, ono fár. Tá onomp táp mek hani nape kwapwe niamp námpao maok, ono fári pwate nanko, onomp yare mek te yorowara wae. ¹¹ Tá Kwaro onan sérrá, “Amo kápae kare apár mekamp arop firan, tá kápae kare pourou yípiráp

aropan, tá kápae kare karráp aropan, tá kápae kare king fákáreran korop naenámp ankank má profet kar warko farákápae.”

11

Arop anánkaopwerao kar farákáp nep kar

¹ Ono am fek purump konap yaopwae mear yaopwae niamp sápria onan sérrá, “Amo fárámprá Kwaromp Yiki Kor Nap ntia alta purumpae! Tá amo am mek lotu i konap koumteouráp arop kouroumpae! ² Aeno amo yár Yiki Kor Nap pu-pwaek yak námp te purump kwapon. Amo ankár pwarampo. Am yár te ankwap fi aropampono. Nánkár am fárakapao koropea am Yiki Kor Némp pumpuri yakáprá tukupea 42 yunk fek mwanapono. ³ Aenapo, ono mámá arop anánkaopwe sámp-kérép nanko, onomp kar farákáp nenepono. Am arop yawor te yonkwae touweria yirímp konap waempyam yirímpaea onomp kar farákáprá akwapea 1,260 yae * fek nenepon. ⁴ Am anánkaopwe te yao oliv † yawor niamp, tá lam anánkaopwe apár ponankoramp Tokwae Karamp wonae fik yak nepon. ⁵ Táte arop ankwap fárakap am arop yaworan sámpá yampourou mwaria napote, am arop yaworamptáp meknámp yaomwi koropria am arop yaworan yopornap arop fárakapan wouroukoumpi pwar naenámpón. ⁶ Am arop yawor Kwaromp kar farákáp nenep ke

* **11:2:** Lu 21:24; Yé 13:5 * **11:3:** 1,260 yae te 42 yunk, tá yinink yopwaria yiawor amore mekan sénámpón. † **11:4:** ‘Yao oliv’ te kantri Israel firan wounáp námpón. ³ **11:4:** Sek 4:11,14

fek te, waeman yámar mek warákam ékantá kér nenep kárákáre yak námpón. Tá am arop yawor te ént ponankor yíri arákarrá kák nepo, am támao apárokamp koumteouráp aropan nkawakwe make kwatae ankank fek kwatae pap nenepon. Kápaé kare ke fek am arop yawor tak neria te, fwap tak nenep kárákáre yak námpón.

⁷ Am arop yawor Kwaromp kar farákápnep tére wae pwar nepo, yao pwae mekamp fir am fi tikip monámp apár me éri meknámp narek aokea am arop yaworént yorowar. Yorowaria am arop yaworan kwe-pwararea faoporia kák nánko, sumpwi nenepon. ⁸ Aetenánko, am arop yaworamp yákáre te taun tokwae kar mek akwapnámp mwaé kupuk tank nenepon. Am ‘Taun’rá sénap te mek wounáprá ‘Sodom’ tá ‘Isip’rá sénapon. Am taun tokwae mek támán wok-waek am arop yaworamp Tokwae Karan yaop-wae porokopramp fek faropá papapono. ⁹ Arop ankwap fárakap ponankor apár mekamp, tá ponankor arop fi, tá ponankor karráp, tá nkawakwe make pourou yípiráp ponankor, makia am arop yaworan, fwaprá kar sumpwi neponoria am yákáre nkerá tukupea yinink yae akwapea yia-wor yámar kuk námp fek mwanapon. Tá arop fárakap am arop yaworamp yákáre ‘Apár me mek pap kwapono’rá sér mwanapono. ¹⁰ Tá apárokamp koumteouráp arop am arop yawor sumpwi nep támán warákáránkrá tár sámprá fir fépérrá nouroup arop fárakapan ankank nénk. Am te apae riteanápe, am profet yawor apárok

⁸ 11:7: Yé 13:1

yakápnap koumteouráp aropan ponankor touwe nénk konepantá mwanapon.

11 Yinink kumuria yiawor yámar kuknámp yae fek táman Kwaro yiki yak naenámp nékér am arop yaworamp yákáre mek sámp-kérép nánko, am arop yawor fárámpea fokopeyak. Aenepo, arop fárákap am arop yaworan nkea apáp tirinka wae. **12** Tá am arop yaworao wa nepo, kar ankwap yámar meknámp tékén am arop yaworan arakrá wumwi, “Yumo narek mapek aokenke!” Aeránko maok, am arop yawor koumwe mekia yámar mek pok nepo, am arop yaworan yopornap arop fárákap mao pok nep wae nke. **13** Tá am ke fek táman némp yérur tokwae korop nánko, am taun ankárark mwaek kirikiri kwatae akwap nánko, sárakok mwaek oukoumwan fwap yak. Tá 7,000 koumteouráp arop am némp yérur fek tapek ponankor surumpwi. Tá ankwap koumteouráp arop fárákap fwap yakápnap apáp tirinka waeria, yámar mekamp Kwaromp e sámpá sakap.

14 Anánkaopwe touwe tokwae kwatae korop námp wae pwarane. Aeno koupoutáráp nap, wawenk! Yininkan korop naenámp touwe tokwae te wae wonae fik kar námpón. **15**

Ensel fákánerao wur fokopnámp kar

15 Tá ensel fákánerao náráp wur fokop nánko, ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap tékén arakrá wumwi: “Nom Tokwae Kar ntia maomp Krais am anánkaopwe te apár-apár ponankoramp Kingono. Tá mao ankár King yaká yak naerámpon.

◊ **11:12:** 2 Kin 2:11 ◊ **11:14:** Yé 9:12

◊ 16 Tá am 24 arop taokeyakáp i konap arop Kwaro nke námp fek sia fek tankáp i konap, am fárakap Kwaromp wonae fik apárok tukupá pérrá Kwarén lotu. ◊ 17 Am fárakapao sérrá,

“Tokwae Kar, amo Ponankor Kárákáreráp Kwarono!

Amo oukoumwan yak nap,

wokwaek kar amo yakap,

amo wae waráp kárákáre tokwae sámpea,

amo King yak napono.

Aenapantá yino amwan ‘Aesio’rá séreano.

18 Ankwap fi arop, waráp kar wa te monoria

yonkwae pwarámp napan maok,

nopok waráp yonkwae pwarámp te wokwae kó-
rop námpon.

Oukoumwan má ke fek te,

sumpwinap arop kot mwanapono.

Oukoumwan má ke fek te,

nopok kwapwe kare ankank

waráp tére aropan nénk nanap keno.

Am te profet fákáre,

tá waráp koumteouráp arop fárakap ponankor

amwan apápria,

waráp yae ankore mek yakáp i konap,

eráp arop fárakap,

e moráp arop fárakapan kor

ponankor mént nopok nénk nanapono.

Oukoumwan te apár kwatae pap

konap arop fárakapan

kwatae pap nanap kenono.” ◊

◊ 11:15: Dan 7:13-14; 1 Ko 15:24-25; Yé 19:6 ◊ 11:16: Yé 4:4,9-10

◊ 11:18: 2 Ko 5:10; Yé 1:8; 20:11-13

19 Am taokeyakáp konap arop fárákap takrá séri pwar napo, yámar mek yaknámp Kwaromp Yiki Kor Nap ménki kík-pwar napo, Kwaromp kontrak tanknámp bokis am Yiki Kor Nap mek tank konámp érik tank. Aenánko, mékér wae fápárákár akwap nánko, pourounkria oukurér párákap nánko, apár némp yururria kápae kare aisráp warákam ék námpón.

12

Yupu ntia wunépir wounápnámp kar

1 Tá yámar mek wunéri tokwae ankwap korop námp te arake: Yupu * ankárankamp yakria, yámar te mao náráp pourouk waempyamnámp yirímp. Tá yunk maomp pu ankore mek yak. Tá kump mek éntér-sámpramp térme yak námp maomp me korok woukwap. **2** Mao te táráp † yakria, táráp fárákap naenámp touwe tokwae sámpria tékén apánka wae. **3** Aenánko, ankwap wunéri yámar mek korop. Am wunéri te ará: Wunépir niamp ankwap yak. Am te noumouri korao maok, fákánek me kor, tá fére-sámpramp souwe aokránkirámp, tá kump fákánek kingao woukour i konámp niamp am fákánek me korok yakáp. **4** Maomp kore kor fek ankárank mwaek kirikiri térme yámar mekamp yaokwampia apárok épér. Aenánko, anánk mwaek kirikirikamp térme mwar yámar mek yak. Tá am wunépir yupu-táráp sámp naerianámp, maomp wonae fik yakria am yupu-táráp sámpéanánko,

* **12:1:** 'Yupu'rá sénámp te, Israel firan sénápon. † **12:2:** Táráp'rá sénámp te, Jisaso Israel fi mek ékianápan warko yámar mek pokea Kwaromp sia king fek tank námpán sénápon.

man am táráp sámp-nonkorop nanampria yépékrá yak. ⁵ Tá yupu poumou-táráp sámp. Am táráp te nánkár téképá yakria wakmwaek koumteouráp arop fárakap ponankor kárákáre fek poukeyak naenámp ain yaopwae sámp naenámpon. Am yupu wae táráp sámpeanánko, koupour kar am táráp sámpea narek pokea Kwaronámpok maomp sia king fek sámpá tukup. ⁶ Aenapo, tá am yupu farákapea kwar saráp mek akwap. Ampok te wae Kwaro maompor némp nánapi pwate nánko, man ampok taokeyakápria man fir nénkrá tukupea 1,260 yae fek mwanapon.

⁷ Oukoumwan te yámar mek yorowar tokwae korop nánko, Maikel ntia maomp ensel fákáre wunépirént yorowar. Tá am wunépir ntia maomp ensel fákáre nopok kor yorowaria maok, ⁸ mao te yorowar kwe-pwar mwanap kárákáre te yak mono. Aenapara, am fárakap te warko yámar mek yakáp mwanap pourou mono. ⁹ Tá Kwaromp ensel fákáre am wunépir apárok far-sinapon. Mao te am wokwaek kar yakámp tákam Satan, ponankor aropan kot i konámp arop, tá ponankor koumteouráp aropan poupwékáp i konámp aropono. Man apárok far-sirarrá maomp ensel fákáreran kor méntér fárarámprá épér napon. ^{*}

¹⁰ Tá ono wa nanko, yámar meknámp tékén arakrá wumwi: “Oukoumwan te nomp Kwaro nomwan wae warko érékép námpono. Maomp kárákáre wae érik korop nánko, mao King yak námpono. Tá maomp Krais wae kárákáre tokwae sámp námpono. Am te apae riteanápe, am nomp

^{*} **12:7:** Ju 9 ^{*} **12:9:** Stt 3:1; Yé 20:2-3

ankwapyaeñáp fákáreran kot i konámp arop nomp Kwaro nke námp fek wae fek, tá kumuruk, am fárakapan kot i konámpañ maok, oukoumwan te wae ensel fákárerao apárok far-sinapono.

⊕ 11 Nomp ankwapyaeñáp fákáre wae Sípsip Morokamp yíri fek kárakáre sámpea, maomp kar kare farákápria amnap niník fek yopor aropan yorowar kwe-pwararea yérépea pwar napono. Am fárakap te apárok kwapwe kare yakáp mwaria niník mono. Numwar yopor aropao tirá wouranáponoria yénképá yakápi napono. 12 Aenapara, yámar me amo, tá yumo ponankor yámar mek yakáp nap, yumo te warákár kipo! Aeno amo apár, tá amo solwara yumo mér kipo! Yumwan touwe tokwae kwatae korop naeane. Satan te wae yumonapok pik tenámpono. Mao te náráp ke wae fae tákáre nánko, táman mér námp kwamp, yonkwae pwarámp tokwae námpón.”

13 Am wunépir te nke nánko, námwan apárok far-sinapantá, akwapá am poumou-táráp sámpnámp yupu táman yérépe. 14 Tak námpantá maok, am yupu furukarea náráp némpouk kwar saráp mek farakap akwapea am wunépir panek yak nánko, fwap yakanoria, tu tokwaeramp yowe pwae yawor nénk. Tá am ampok man taokeyakáprá fir nénkrá tukupea, yiník yopwaria yawor táman amore mek. 15 Tá am wunépir táp meknámp ént ayam nánko, am ént tokwae am yupuamp wakmwaek kwarákarrá akwap. Am wunépiramp niník te éntao akwapea am yupu sámp nánko, yupu sumpwianoria. 16 Aenámpañ maok, kwarao am

⊕ 12:10: Jop 1:9-11; Sek 3:1

yupuan yaewouria kwar mek tákár pík nánko, ént am mek píká pwar. ¹⁷ Tá am wunépir te am yupuan yonkwae pwarámpea yárakia maomp ankwap tárápuan † yorowar naeria. Am koumteouráp arop fárákap te Kwaromp ponankor loaok tukupria Jisaso farákápnámp kar kárákáre fek sámp-fákeyakápnámp arop fárákapono. ¹⁸ Tá am wunépir te solwara woupwi mek fokopeyak námpa.

13

Yao pwae mekamp fir anánkaopwe koropnep kar

¹ Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir solwara * meknámp korop. Mao te souwe fére-sámpramp, tá fákánek me korráp. Am souwi fek fére-sámpramp kump kingao woukwap konámp am fek woukouri yak. Tá maomp me kor fek te e ankwap yakáp. Am e fi te ‘Kwarén nkwakwe make wouroump séri konap’ enono. ² Am yao pwae mekamp fir oukoumwan ono nke nanko te, lepat niamp, tá maomp pu kor te beamp pu kor niamp. Tá maomp top kor te laionomp top kor niamp. Tá am wunépirao náráp kárákáre am yao pwae mekamp firan sánk námpono. Man mao námoku niamp king yakanoria papria, man kárákáre tokwae sánk námpón. ³ Am yao pwae mekamp firamp me kor ankwap te wae yankopea sumpwi pap nap niamp pourouráp. Aenámpao maok, maomp

[†] **12:17:** ‘Tárápu’rá sénámp te Jisasomp wakmwaek tukupnap arop fárákapan sénámpón. ^{12:17: 1 Pi 5:8 ^{*} **13:1:** ‘Solwara’rá sénámp te, arop fi ponankoran wounáp námpón. ^{13:1:} Yé 17:3,7,12}

me kor fekamp ankáráp te wae aoporea warko fwap námpón. Tá arop ponankor am yao pwae mekamp firan kokorokoria maomp wakmwaek tukup napon.⁴ Am wunépirao náráp kárákáre yao pwae mekamp firan sánk námpara, arop ponankor am méria wunépiran lotu napon. Tá am yao pwae mekamp firan kor loturia arakrá sér, “Wa mámá yao pwae mekamp fir niamp make pourouráp yak námpón? Wa fwap méntér yorowar naenámp pwi námpón?”

⁵ Tá Kwaro am yao pwae mekamp firao numwar takanoria pwate nánko, mao kara waerá Kwarén wourouump kar sénámpón. Tá mao wae take pourouráp térerá akwapea 42 yunk fek naenámpón. ⁶ Mao náráp top kor kununkarrá Kwarén wourouump-séria, Kwaromp e fek, tá Kwaromp némpouk, tá Kwaromp firáp yámar mek yakáp nap man kor wourouump-sénámpón. ⁷ Kwaro ‘Mao numwar takano’ ria pwate nánko, mao Kwaromp koumteouráp aropént yorowaria kwe-pwararea am fárakapan apárok tirá nér námpón. Tá mao fwap kárákáre sámpea ponankor arop fi, ponankor apár mekamp, tá ponankor karráp, tá ponankor pourou yípiráp arop makia ponankor aropan poukwap naenámpón. ⁸

⁸ Apárokamp ponankor koumteouráp arop, am fárakapamp e yiki yak sámp mwanap aropamp eráp buk fek wokwaek Kwaro apár yoro mo námp fek kumwi moimp, am fárakap yao pwae mekamp firan lotu napon. Am buk te wokwaek sámp-wourouumpap Sipsip Morokamp bukono. ⁹

⁸ 13:7: Yé 11:7 ⁹ 13:8: Yé 3:5

9 “Arop te waeman woupwirápara, mao ankár mámá kar fwapi wa kuno. **10** Táte Kwaro ankwapan fákapá yakanorianánko te, ankár akwapea fákapá yak naenámpón. Táte Kwaro arop ankwap bainat fek sumpwianorianánko te, mao ankár bainat fek sumpwi naenámpón. Táte am take pourouráp ankank korop nánko te, Kwaromp koumteouráp arop ankár kárákáre fek Kwarén mér nap sámp-fákeyakáp kip.” [◊]

11 Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir ankwap, kwar meknámp narek aok. Mao te sipsip morokamp souwe anánkaopwe niamp pourouráp, tá maomp kar te wunépiramp kar niamp pourouráp. **12** Am wakmwaekamp yao pwae mekamp fir te manénkirkamp yao pwae mekamp firamp kárákáre sámpea, am kárákáre fek manénkirkamp yao pwae mekamp firao nke námp fek tére námpon. Mao te koumteouráp aropan kárákáre fek poukeyakrá fopwaoka wae nánko, apár ntia koumteouráp arop fárákap am mek yakáp nap, am manénkirkamp yao pwae mékamp firán lotu napon. Man te wokwaek sumpwi pap mwaria porokwapnap ankáráp kwatae wae aopore tenámpón. **13** Wakmwaekamp yao pwae mekamp fir te nkawakwe make kárákáre yénkép námpon. Ankwap pourouráp kárákáre te ará: Koumteouráp aropao nke nap fek mao nánko, yaomwi yámar meknámp apárok éká párákap. **14** Kwar te numwar manénkirkamp yao pwae mekamp fir nke námp fek, nkawakwe make kárákáre yénkria amnámp ankank támao

[◊] **13:10:** Yé 14:12

némpoukamp koumteouráp aropan yankar sérarano ritea yépékrá yak. Mao koumteouráp aropan arakrá sér, “Yumo ankár yao pwae mekamp firamp wunéri yorororá maomp e narek kakap mwanapono.” Am yao pwae mekamp fir wokwaek bainat fek porokwapá pap napan maok, mao oukoumwan yiki yak námpón. ^{◊ 15} Tá Kwaro numwar takanorianánko, mao am wunérian yiki yak naenámp nékér sánk nánko, am wunéri kar sér. Táte arop ankwap fárakap man lotu mo napote, mao sénánko, tirá wour mwanapono. ¹⁶ Tá wakmwaekamp yao pwae mekamp firao sérrá, “Wuri nke mwanap ankank yae-párák mwaek yae, tá ponankor aropamp yépe kor fek taok paprá kukumwirá párakopria, e kánankeráp arop fárakap, ntia e tokwaeráp yakápnap arop fárakap ntia mani tokwaeráp arop ntia ankank moráp arop fárakap, tá párák yakápnap arop fárakap ntia slev térenap arop fárakap man kor kukumwirá párakop kipo.” ¹⁷ Aenámpara, táte yao pwae mekamp firamp e, tá maomp e fi kouroump námp am aropamp pourouk yak mo nánko te, mao arop ankwapan ankank mani fek sámp mo, tá arop fárakapao maonámp ankank mani fek sámp mono. ^{◊ 18} Nomo ankár táman fwapi ninik mwaro. Arop wae mér námp kwamp te, yao pwae mekamp firamp e fi kouroumpea kumwi tenámp fwapia mér kuno. Am kouroump námp te arop ankwapamp enono. Am aropamp eramp fi ponankor tapokwap námp te 666.

^{◊ 13:14:} Mt 24:24 ^{◊ 13:17:} Yé 14:9-11

14

144,000 arop fárákap tár wourékam sámpnap kar

¹ Ono warko nke nanko, Sipsip Morok Saion faonkwek fokopeyak nánko, 144,000 koumteouráp arop fárákap méntér foukouri yakáp. Aenapo, am fárákapamp yépe kor fek Kwaro Sipsip Morokamp e, tá maomp Naropwaromp e makia kukumwia pwaterámp yakáp. ² Tá ono wa nanko, yámar meknámp ounk korop nánko, am te ént souroukoup tokwaenámp niamp, tá oukurérao párákap námp niamp. Am ounk te aropao gita porokwapnap ounk niamp. ³ Am fárákapao Kwaromp sia king wonae fik, tá yiaworaopwe ankank yiki yakáp nap, tá arop taokeyakáp konap fárákapao nke nap fek tár wourékam ankwap sámp. Am 144,000 koumteouráp arop te wae Kwaro apárokamp koumteouráp arop oumekamp warko yamokwap námp, am fárákap támao saráp am tár kar fwap mér mwanapono. Tá arop ankwap am tár kar mér mwanap pourou mono. ⁴ Am arop fárákap te koumteou fárákapént kwatae niník moi napono. Am fárákap yiki kare yakápi napono. Apae-apae némpouk Sipsip Morok akwap naerianánko te, am arop fárákap maonámpaok tukup konapono. Kwaro wae am arop fárákapan apárokamp koumteouráp arop oumekamp warko yamokwapeanánko, am fárákap te nae-tárápu niamp Kwaro námoku náráponoria Sipsip Moroként warko yamokwapeanánko yakáp napon. ⁵ Am

¹ **14:1:** Yé 3:12 ² **14:2:** Yé 1:15 ³ **14:3:** Yé 7:4 ⁴ **14:4:** Je 1:18

fárakap te kwekár sér moi nap, tá kwatae ankanki nap yak mono.

Enselyininkaopwerao kar sénap kar

⁶ Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek furukarea akwap. Mao te yaká yak konámp Kwapwe Kare Kar samp námpao, am Kwapwe Kare Kar apárokamp koumteouráp aropan farákáp. Mao am kar farákáp námp te ponankor pourou yípiráp, ponankor arop firan, tá ponankor karrápan, tá ponankor apár mekamp aropan farákáp námpono.

⁷ Mao tékén arakrá sér, “Kwaro ponankor aropan youroukouprá kot naenámp ke te wae korop námpono. Aenámpara, yumo te ankár man apáppria maomp e narek sampok kipo. Yumo ankár yámar me ntia apár, tá solwara, tá ént oukurnámp ponankor yoroínámp Kwarén lotu kipo.”

⁸ Ensel ankwap manénkirkamp enselén éntér paprá korop. Am wakmwaek koropnámp enselo sérrá, “Némp tokwae Babilon te wae kwatae akwap námpon. Ye, am te wae kwatae akwap námpon. Am némp Babilon támao ponankor koumteouráp aropan nánko, maomp kárákáre kor kokopor níniakaok tukup napono. Am tak námp te mao kárákáre kor wain ént nénk nánko, am fárakapao fánap niampon. [◊]

⁹ Tá ensel ankwap am anánkaopweramp wakmwaek korop. Am yinink ensel támao tékén arakrá wumwi, “Táte arop ankwap yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran loturia, maomp taok paprá kumwi námp maomp yépe kor fek, tá maomp yaek sámp námp te, ¹⁰ mao

[◊] **14:8:** Yé 18:2-3

te Kwaromp yonkwae pwarámpnámp wain ént ankwap fánaenámpón. Kwar te am wain ént ént karént tapokwapea pap moi námpón. Mao te náráp yonkwae pwarámpnámp kap mek kwarákárria am arop fárakapan nöpok nénk nánko, ankár fár mwanapon. Tá am arop fárakap, yiki kor ensel fárakap nke nap fek, tá Sipsip Morokao kor nke námp fek yumwi salfa fek yurunknámp yaomwi mek touwe kwatae sámp mwanapon. [◊]

11 Tá am yaomwi meknámp aoknámp sourirao am fárakapan touwe sánkria am te narek pok saráp yaká yak naenámpón. Am arop fárakap am yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran loturá, tá maomp e fekamp kumwi sámprá, mak i konap arop fárakap te anepér mono. Wae fek, tá kumuruk ankár touwe sámpá yakáp mwanapon.”

12 Táte take pourouráp ankank korop nánko te, Kwaromp koumteouráp arop fárakap te ankár kárákáre fek fokopeyakáp mwanapon. Am koumteouráp arop fárakap te Kwaromp loaok tukupria Jisasén mér nap kárákáre fek sámpá yakáp mwanapon. [◊]

13 Tá ono wa nanko, yámar meknámp kar ékria arakrá sér, “Amo kar arakrá kumwiae: Koumteouráp arop fárakap oukoumwan, tá wakmwaek, Tokwae Karamp tére térerá tukupria am meknámp sumpwi nap te, am fárakap fwap warákár mwanapon.” Yiki Kor Spiritao kor serrá, “Ye! Am fárakapao tére tokwae nap fek te fwap anepér sámp mwanapon. Am fárakap te kwaporok tukup mono. Kwapwe kare níniki nap

[◊] **14:10:** Yé 13:11-17; 19:20; 20:10,15; 21:8 [◊] **14:12:** Yé 13:10

te am fárákapént yak nánko Kwaronámpok tukup napon.” [◊]

Kwaromp yonkwae pwarámp apárok ék naenámp kar

¹⁴ Ono warko nke nanko, koumwe wupwi kor yak nánko, am mek arop ankáranks tank námpao maok, maomp pourou te Aropamp Táráp niamp. Maomp me korok te gol fekamp kump woukwapá yakria, mao asmaok wiráp kare yaek fákeyak. [◊]

¹⁵ Tá ankwap ensel Yiki Kor Nap meknámp ek korop. Mao am koumwe mek tanknámp aropan tékén arakrá wumwi: “Amo waráp asmaok fek fir fékerae! Apárokamp fir ponankor wae noumouri námpono. Aenámpara, oukoumwan má ke fek te fir tére mwanap kenono.” ¹⁶ Aeránko am koumwe mek tanknámp aropao náráp asmaok fákeyakrá apárokamp fir wae yápae námp am kar fékér.

¹⁷ Tá ankwap ensel yámar mek yak námp Yiki Kor Nap meknámp ek korop. Mao kuri asmaok wiráp kare yaek samp. ¹⁸ Tá yaomwi poukwapnámp kárákáre sampnámp ensel ankwap alta pwarará korop. Mao asmaok wiráp kare sampnámp enselén tékén wumwiria sérrá, “Amo am waráp asmaok wiráp kare fek ponankor apár mekamp wain ki fékéria ankwap fek koupoukourae. Maomp ki te wae ponankor noumouri námpono.” [◊] ¹⁹ Aeránko maok, am enselo náráp asmaok sámp-fákeyakrá wain ki fékéria koupoukour. Tá am wain ki yumwi fekamp tang tokwae mek pumpurékamprá fákap mwaria am mek tirá épér.

[◊] **14:13:** Hi 4:10 [◊] **14:14:** Yé 1:13 [◊] **14:18:** Mt 13:36-40

Am te Kwaromp yonkwae pwarámpono. [◊] 20 Tá ensel fárakapao am tang taun tokwae younkwe mwaek yak námpmek wain ke pumpurékamprá ént fápámp. Aenapo, am yíri tang younkwe mwaek kwarákárria fopweanápi akwapea 300 kilomita fek, tá narek pokea hos top kor fek yaknámp ain fek yak.

15

Fákánek enselo fákánek ankank kwatae fákeyakápnap kar

¹ Tá wunéri tokwae ankwap yámar mek korop nánko, ono nkea am táman níník tokwae. Ono am nke namp te ará: Fákánek ensel fákáre arop kwatae pap mwanap fákánek ankank kwatae ti-fákeyakáp. Táte nánkár am ankank kwatae pwar nánko te, wakmwaek ankwap korop mono. Am fákánek ankank kwatae fek waeman Kwaromp yonkwae pwarámp wae pwar námpón. [◊]

² Tá ankwap ankank solwara tokwae niamp nke. Am te yaomwi yurunkao glas mek yak nánko, nke nap niamp. Tá ono nke nanko, arop fárakap am yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran yorowaria kwe-pwarará, tá am yao pwae mekamp fir, maomp e fi kourouumprá kumwi nap apárok sámp-anámpapono. Am fárakap glas niamp solwara fik foukouri yakáp napo, Kwaro warákárria am fárakapan gita nénká pwate nánko, tá am fárakapao tia yakáp. ³ Aeria am fárakapao Kwaromp tére arop Moses ntia Sipsip Morokamp tár sámp. Am tár te ará:

[◊] 14:19: Yé 19:15 [◊] 15:1: Yé 15:6-7

“Tokwae Kar, amo ponankor kárákáre tokwaeráp
Kwarono.

Ponankor tére amo tére nap te tokwae kar nánko,
yino nkea ninik tokwae námpon.

Amo ponankor arop firamp King,
tá waráp ninik am te ponankor yae-párákria kare
karono. [◊]

⁴ Tokwae Kar e!

Amo ankárankampao saráp amo yiki kare yak
napon.

Aenapara, arop ponankor amwan apápria,
waráp e narek sampok mwanapon.

Ponankor arop fi koropea amwan lotu
mwanapon.

Am te apae riteanápe,
waráp yae-párák kare ninik te wae érik korop
námpon.”

⁵ Am pwar nánko, ono warko nke nanko, yámar
mek yaknámp Yiki Kor Nap yak. Am yaknámp
Nap Aokore Yiki Kor Kare ménki kikir akwap.

[◊] ⁶ Tá am fákánek ensel fákánek ankank kwatae
arop kwatae pap mwanámpria nap sámp-fákeyakáp
nap, am Yiki Kor Nap pwararea ek mank. Am
fárakap te waempyam kwapwe kare yinka waeria
waentar kwapwe námp képeria, tá mao parák gol
par-sorowaria yakáp. ⁷ Tá yiaworaopwe ankank
yiki yakápnap ou mekamp ankwap ankáranks, mao
fákánek dis gol fákánek enselén nénk. Tá ankár
yiki yaká yaknámp Kwaromp yonkwae pwarámp,
am te am fákánek dis mek top-pwarámpá yak
námpon. ⁸ Tá Kwaromp kárákáre ntia maomp
waeramp souri Yiki Kor Nap mek top-pwarámpá

[◊] **15:3:** Lo 32:3-4; Yé 16:7 [◊] **15:5:** Hi 9:3

yak. Tá arop ankwap am Yiki Kor Nap mek yoump naenámp pourou mono, nánkár am fákánek enselo fákánek ankkank kwatae térea pwaranápono.

16

Fákánek dis mek Kwaromp yonkwae pwarámp yaknámp kar

¹ Tá Yiki Kor Nap meknámp kar ankwap korop nánko, ono wa. Mao arakrá tékén am fákánek ensel táman wumwiria sérrá, “Yumo ankár tukupea am fákánek dis Kwaromp yonkwae pwarámp am mek yak námp tirá apárok kokorarenke!” [✡]

² Aeránko, ensel ankárankao akwapea náráp dis sámprá apárok kwarákár. Aenánko, nkawakwe make kárákáre kor ankáráp kwatae kare yao pwae mekamp fir ntia maomp wunériran lotu i konap taok papnámp kumwi yaknámp aropamp pourouk koropánk. [✡]

³ Tá ensel anánkao náráp dis solwara mek kwarákár. Tá solwara sumpwi aropamp pouroukamp yiri niampi akwap nánko, solwara mek yakápnap ankkank ponankor surumpwi pwar. [✡]

⁴ Tá yinink enselo náráp dis ént tokwae mek, tá ént oukurnámp mek kwarákár nánko, am ponankor yiri niampi akwap. ⁵ Tá ono wa nanko, am ént taokeyaknámp enselo sérrá,
“Amo oukoumwan yak nap,
tá wokwaek kar amo yakapono.
Amo yiki kareno.

Waráp kot te waeman pwi kare yak námpón.

^{✡ 16:1:} Sef 3:8; Yé 16:17 ^{✡ 16:2:} Kis 9:10; Yé 13:11-17 ^{✡ 16:3:}
Kis 7:17-21

6 Am arop fárákap te
 waráp koumteouráp arop fárákapan,
 tá profet fákáreran tirá wour napo,
 am fárákapamp yíri kwarákari námpono.
 Aenapan, amo am kwatae arop fárákapan
 am yíri nénk napo,
 mao fár mwanapono.
 Am fárákap te waeman nopok kwatae ankank
 sámp napon.” ◊

7 Tá ono wa nánko, alta fek yaknámp ensel arakrá
 wumwi:
 “Kare! Tokwae Kar,
 amo te Ponankor Kárákáre Tokwaeráp Kwarono.
 Amo koumteouráp arop fárákapamp nínikan
 youroukouprá kot nap,
 tá waráp kot te kare kar,
 tá ponankor yae-párák kareno.” ◊

8 Tá yiawor enselo náráp dis yámaran kwarákár
 nánko, Kwaro am arop fárákapan yámaramp
 yaomwi touwe fek numwar nánakáranorianánko,
 tak námpón. **9** Am yámaramp yaomwi tokwae te
 kéntia waeria am arop fárákapan nánakár námpono.
 Aenámpao maok, am fárákapao am Kwar kárákáre
 tokwaerápao am ankank kwatae tére námp man
 wouroump-séria, kwatae nínik pwarará Kwaromp
 e narek sampok mo napon. ◊

10 Tá éntik enselo náráp dis yao pwae mekamp
 firamp sia king fek kwarákár. Aenánko, maomp
 yae ankore mek yakápnap arop firan kírikíp
 tokwae korop. Aenánko, am fárákap touwe
 kwatae sámpria am táman námokuráp sérékam

◊ **16:6:** Yé 17:6; 18:24 ◊ **16:7:** Yé 19:2 ◊ **16:9:** Yé 9:20-21

fek yourounkwe. [◊] **11** Am fárákapao náráp pouroukamp touwe, tá ankárápan níníkria yámar mekamp Kwarén wouroump sérar. Aenapao maok, náráp kwatae níník nap younkwe sîrarrá Kwaronámpok korop mono.

12 Tá tokwam enselo náráp dis ént tokwae Yufretis mek kwarákár. Aenánko, ént ponankor torokwari pok nánko, yámar aoknámp mekamp king ntia ami fákáre korop mwanap mwaee kup nánapi yak. **13** Tá ono nke nanko, kwatae spirit yininkaopwe péni niamp ankwap wunépiramp tâp meknámp korop, tá ankwap yao pwaee mekamp firamp tâp meknámp korop, tá ankwap kwekár profetomp tâp meknámp korop. **14** Am kwatae kare spirit te nkawakwe make kárákáre yorororia, mao te apárokamp ponankor aropamp kingonámpok tukup. Mao te tukupea am fárákap ntia maomp ami fákáreran ankára mek koupoukarea pwate nánko, am ponankor kárákáreráp Kwaromp yae tokwae fek yorowar mwanaprianámon. [◊]

15 “Wawenke! Ono arop mér monámp ke fek oukun naenámp aropao koupour korop konámp araknámp yumanapok korop nanae! Aenanko, tátē arop amp moria, maomp waemptyam fu fwapi poporakor karia yárak námp te, arop fárákapao maomp pouroukamp ankank nke moi napara, am arop te fwap warákár naenámon.” [◊]

16 Tá am kwatae spirit fákáre king ntia ami

[◊] **16:10:** Kis 10:22 [◊] **16:14:** 1 Ti 4:1; Yé 19:19 [◊] **16:15:** Lu 12:37-40; 1 Te 5:2; Yé 3:3

fákáre éréképá koropea Hibru kar fek ‘Armagedon’rá sér i konap fek koupoukarrá pwar.

17 Tá fákánek enselao náráp dis sámprá ouwipár yak námp mek kwarákár. Aenánko, Yiki Kor Náp mek Kwaromp sia king feknámp kar ankwap tékén arakrá sér, “Oukoumwan te wae pwarane.”

⊕ **18** Tá mékér wae pouri akwap nánko, tá pourounk tokwae korop nánko, oukurér tokwae párákap, tá némp yérur tokwae korop. Am némp yérur te yoporop tokwae, tá kápae kare por apárok yakápnap arop wokwaek take pourouráp koropámp nke moi napan korop námpono. ⊕

19 Aenánko, am taun tokwae yinink mwaek torokopi akwap nánko, kápae kare arop firamp taun tokwae apárok torokopi pikria kwatae akwap. Tá Kwaro taun tokwae Babilonomp ninikan ninikria nopok man kap wain fáraeria fopwaoka wae námpono. Am wain te Kwaromp yonkwae pwarámp tokwae karono. ⊕ **20** Tá solwara mekamp apár amor ke ént mek wae fopweri pikrink. Tá faonkwe ankwap ankárank warko yak mono. **21** Tá warákam ais tokwae kar ékrink. Ponankor am ais faokore ankákárankamp kápae te 50 kilogram niamp arakeno. Am yámar meknámp arop pourouk éká pépér nánko, arop fárákap am warákam ais fek tapek touwe kwatae sámp napon. Tak nánko, am arop fárákap námwan ais warákamao fupuknámp fek táman Kwarén wouroump-sérar napon. ⊕

⊕ **16:17:** Yé 16:1 ⊕ **16:18:** Yé 8:5 ⊕ **16:19:** Yé 14:8-10

⊕ **16:21:** Kis 9:24; Yé 16:9,11

17

Kwaro kokopor yupuan kot naenámp kar

¹ Ensel fákánek, fákánek dis fákeyakápnou mekamp ankwap ankáránk koropea onan sérrá, “Amo koropae! Mámá kokopor tokwae konámp yupu, mao te narek kápae kare ént tokwae yumuntuk tank námp, nopal touwe kwatae sámp naerianámp, ono amwan yénkép nae rae.

² Apárokamp king fákáre méntér kokoporrá paokopi napon. Tá apárokamp arop ponankor mao kuri méntér kokoporrá paokopria, mánmán ént fépéria ni konapnámp épépérép napon.” *

³ Tá Yiki Kor Spirit onomp pourou mek kóropá kárakáreria onan kakapea kwar saráp mek sakwap. Aenánko, ampok ono nke nanko, yupu ankáránkamp yao pwae mekamp noumouri kor firamp yumuntuk tank. Am yao pwae mekamp firamp pourouk te kápae kare e kárámpá top-pwarámpá yakáp. Am e ponankor te Kwaréen nkawakwe make wourouump-sénap eno. Tá am yao pwae mekamp fir te fákánek me korráp, tá fére-sámpramp souwe fákánek me korok aokránki rámp. * ⁴ Am yupu te anánkaopwe pourouráp waempyam noumouri yirímpaea, tá nkawakwe make gol fekamp mopor yirír, tá kwapwe kare yumwi ntia mani tokwae fekamp anani kor * yirímp. Tá mao gol fekamp kap yaek samp-tank. Tá nkawakwe make ninik Kwaro nke námp fek mákáre kare námp, tá nkawakwe make oumnámp

* ^{17:2:} Yé 18:3 * ^{17:3:} Yé 18:24 * ^{17:4:} ‘Mani tokwae fekamp anani kor’rá sénámp fi te Matyu 13:45 fekamp kar fi nkeampo.

ankank am yupuamp kokopor nínik fekamp, am ponankor am kap mek top-pwarámpayak. ⁵ Tá maomp e mao námokuráp yépe kor fek kumwi tenapo yak námp te am e fi te wounáp karono. Maomp e kare te ará: “Taun tokwae Babilon. Mao te ponankor kokopor koumteou, tá Kwaro nke námp fek mákáre kwatae konap apárokamp níníkamp éntupwar karenono.” ⁶ Am yupu te Kwaromp koumteouráp arop fárakap, tá arop fárakap Jisasén méria maomp e farákápnap arop fárakapan tirá wouri námpón. Tá ono am yupuan nke nanko, am fárakapamp yíri fária mánmán nánko nke nampono. Ono am nkea korokop tokwaeria ono níník tokwae.

⁷ Tá enselo onan sérrá, “Amo apaeritea níník tokwae rape? Ono amwan am yupuamp kar fi mek yak námp yénkép nae. Tá am yao pwae mekamp fir fákánek me korráp, tá souwe fére-sámpframpráp mao am yupu sámpea akwap námp yénkép nae. ⁸ Am yao pwae mekamp firan wae nkeapan maok, oukoumwan te yak mono. Aenámpan maok, nánkár wakmwaek am fi tikip monámp me éri tokwae pwarará narek aokea ponankor moyak naenámpón. Apárokamp arop ankwap fárakap Kwaro am fárakapan e wokwaek apár yoro mo námp fek yiki yakáp mwanap aropamp buk fek kumwi mo námp, am arop fárakap am yao pwae mekamp firan nkea níník tokwae mwanapon. Am te apae riteanápe, mao wokwaek yakámpao maok, oukoumwan yak moitea, nánkár wakmwaek kórop naenámpón. ⁹

⁹ Yonkwae kourráp arop te fwap mámá ankank

mér kare naenámon. Mámá fákánek me kor te fákánek faonkwean wounáp niamp nánko, am yupu narek fákánek faonkwe wi fek tank námpon. Tá am fákánek me kor te fákánek kingén wounáp námpon. ¹⁰ Éntik te wae moyakáp napo, ankárakkamp mwar oukoumwan king yak nánko, ankwap ankárakkamp te oukoumwan king yak mono, nánkár wakmwaek kánanke kwarok ke fek saráp king yakea pwar naenámon. ¹¹ Tá am yao pwae mekamp fir wokwaek yakámp, oukoumwan yak mo námp, am te yukupao yaknámp kingono. Aenámpao maok, mao te fákánek kingént ankárakkamp fi ara, ponankor kwatae akwap naenámon.

¹² Tá amo fére-sámpramp souwe nke nap am te fére-sámpramp kingén wounáp námpon. Am fárakap te oukoumwan king yakáp mo napao maok, man kárákáre sánk napo, yao pwae mekamp firént tapokwapea ankárakkamp ke fek saráp king yakáp mwanapon. ¹³ Am king fárakap te námoku ankárakkamp niníkráp sarápon. Am fárakap te e tokwae ntia kárákáre tokwae te am yao pwae mekamp firan ponankor sánk mwanapon. ¹⁴ Am fárakap te Sipsip Moroként yorowar napo, Sipsip Morokao am fárakapan kwe-pwar naenámon. Am te apae riteanápe, mao te ponankor tokwae kar yakápnap arop fárakapamp Tokwae Kar, tá ponankor king fákáreramp Kingara námpon. Tá arop ponankor méntér yakáp nap te mao wumwiria nárápono ritenánko, am fárakap maomp karwaok kar tukup konap, am fárakapao kor Sipsip Moroként yorowar

kwe-pwar mwanapon.” [✡]

¹⁵ Tá am enselo onan sérrá, “Amo wae nke naponon, mámá kápae kare ént tokwae kokopor yupu am yumuntuk tank námp te, am te ponankor apár mekamp arop fi, tá tokwae kar arop fi koupoukarea yakáp nap, ponankor pourou yípiráp, tá ponankor karráp arakia yakáp nap támáono. ¹⁶ Am fére-sámp ramp souwe amo nkenap, am te ponankor am yao pwae mekamp firént tapokwapea kokopor yupuan ampwae sámp napon. Am fárakapao man sámpá yampourouria maomp waempyam ankank ponankor pouroukoup napo, pourou mwar yak naenámon. Tá am fárakapao maomp pouroukamp émi fária man ponankor yaomwi mek yankap mwanapon. [✡]
¹⁷ Ye! Kwaro am fárakapamp nínik mek tak mwanap nínik nénk nánko mwanapon. Wokwaek tak mwanaprá séri tari námpán napon. Am fárakap te ponankor ankár pourouráp nínik fek saráp am kárákáre kingo námpán sámpea am ponankor yao pwae mekamp firán nénk mwanapon. Am fárakap te ankár takrá tukupea napo, Kwaro tak nanamprá sérinámp ankank pwi naenámon. ¹⁸ Tá am yupu amo nke nap te, am taun tokwae apárokamp ponankor kingén poukwap námpán wounáp námpon.”

18

Babilon kwatae akwapnámp kar

¹ Wakmwaek am pwar nánko, ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek pwarará apárok ék. Mao

[✡] **17:14:** Yé 19:11-16,19-20 [✡] **17:16:** Yé 18:8

te kárákáre tokwaerápao, maomp mopor te apárok
wae tákapa wae. ² Mao tékén kar arakrá sér,
“Taun tokwae Babilon wae kwatae akwapáne.
Mao te wae kwatae akwap teane.

Oukoumwan te am taun te
kwatae-spirit fákáreramp taun yak námpo.
Kwatae-spirit fákáre,
tá oumnámp ant fákáre,
tá kwatae kare ant fákáre,
támao kuri am mek yakáp napon.

³ Am te apae riteanápe,
ponankor fi méntér kokopori napono.

Am te ará:

Am ponankor arop fi méntér kokopor níník nap te,
am fárákap kárákáre kor wain ént fánap niampón.
Tá apárokamp king fákáre
mao kor mént kokopori napono.
Tá apárokamp bisnis arop fárákap
mani sámp mwanap térerá
am yupuamp nkawake make kíkiánk níník tok-
wae fek
mani tokwae ti napono.”

⁴ Tá ono wa nanko, yámar meknámp kar ankwap
arakrá sér,
“Onomp koumteouráp arop fárákap,
yumo ankár am taun pwararea ek koropenke!
Takria yumo maomp kwatae níníként
tukupá tapokwap mwanape.

Tá yumo méntér tapokwapria yumo énénki
kwatae níník fek nopol sámp mwanape. [◊]

⁵ Maomp kwatae níník te

[◊] **18:4:** 2 Ko 6:17

yu tokwae koupoukarrá pokea yámar mek námpono.

Kwar te am taunamp kwatae níník ponankor te waeman níki yak námpon.

⁶ Yumo ankár am kokopor yupuamp nkawakwe make kwatae ankank fek ankár nopok kor, take pourouráp fek pwi pap mwanapon.

Mao yumwan mokope pourouráp kwatae níníki námp te,

nopok kuri am yumuntuk ankwap koukoumouumpia sánkenke.

Mao te wae kárákáre kor mánmán ént kap mek ouroukoupea yumwan sánk námpon.

Yumo ankár maomp kap mek kárákáre kor mánmán ént ankwap koukoumouumpia sánk napo, fárano. [◊]

⁷ Mao námokuráp e sakapria kápae kare nkawakwe make ankank námokuráp pourouk warákár sánk naenámpan saráp

tére konámpón.

Aenámpara, yumo ankár kápae kare touwe sámpea éma wae naenámp nopokinámp niamp take sánk kipo.

Mao te námokuráp níník mek sérrá,

‘Ono te Kwin yakria

sia kwin fek tank namp’rá sér i konámpón.

‘Námo te kae yupu niampao kwaporok yak nampanápe.

Námwan te touwe kwatae korop nánko, námo ém mo kareno’rá sér i konámpón.

[◊] **18:6:** 2 Te 1:6

8 Aenámpañ maok,
 nkawakwe make kwatae kare ankank
 man ankárakkamp yae fek saráp korop naenámpoñ.
 Nkwakwe make touwe tokwae korop nánko,
 kápae kare arop éménka wae,
 tá yae-porokwe tokwae korop naenámpoñ.
 Tá Babilon te ponankor yaomwirao fánaenámpoñ.
 Ye! Am te apaeritea námpañápe,
 Kárákáre Tokwaeráp Kwar Tokwaerao
 maomp kwatae níník waeman youroukoupi
 námpañ,
 ‘Nopok touwe kwatae sámp naenámp’rá
 sénámpoñ.’ [✳]

9 King fákáre mao am taun tokwaerént méntér
 kokopori nap, tá méntér nkawakwe make kápae
 kare ankank sámp napan saráp tére napon.
 Aenapara, am king fárakap man yaomwirao
 fánánko souri korop námp nkea, am fárakap
 náráp éntér kor fek yae poporokwaprá éménk
 mwanipon. **10** Mao am touwe kwatae sámp
 nánko, am fárakap námoku kor am take touwe sámp
 mwanipara, apáp tirinka waeria panek foukouri
 yakáprá arakrá sér, “Koupouteane, koupouteane,
 Babilon koupouteane. Am taun tokwae, amo
 kárákáre kor taun nono. Ankárakkamp ke fek saráp
 nopok touwe kwatae amwan koropáne.” [✳]

11 Tá apárokamp bisnis arop fárakap am taun
 támantá éménkrá yonkwaе touwe napon. Am
 te apae riteanápe, arop maomp ankank tirá,
 mani nénk mwaniap arop warko yak mono.
12 Am ankank te gol, silva, kwapwe kare yumwi,

[✳] **18:8:** Yé 11:17-18 [✳] **18:10:** Yé 19:2-3

mani tokwae fekamp anani kor, tá wupwi kor waempyam kwapwe, tá nkwakwe make noumouri kor waempyam, tá waempyam waentar fekamp aráno. Tá kápae kare nkwakwe make nánákáre kwapwe konámp yao, tá ankank ponankor elefan souwe fekamp yao fek yoroi nap, tá bras, tá ain, tá kukumwi kwapweráp yumwi fek yoroi nap.¹³ Tá ankwap te ará ankank: Sinamon, tá fári konap far, tá yankap konap paura nánákáre, tá nkwakwe make wouri nánákáre, tá sanda kwapwe, tá wain, tá wel, tá pan kwapwe, tá wit, tá bulmakau, tá sipsip, tá hos ntia karis, tá slev yak naenámp arop, maomp ninik ntia pourou mani fek sámp konap. Mámá ankank warko mani fek te mono.¹⁴ Bisnis tére konap arop fárakap arakrá man sér mwarea napon: “Am kwapwe kare ankank amo sámp nae kar ri konap te, waeman ponankor amwan pwar-akwap tenápon. Waráp mani tokwae fekamp kwapwe kare ankank ntia waráp kwapwe kare mopor ankank te, wae ponankor amwan pwar-akwap nápon. Amo am ankank warko sámp mono.”

¹⁵ Tá bisnis arop fárakap am ankank takrá téreria am taun mek mani kápae kare tákap konap arop fárakap te am taun tokwaerao touwe tokwae sámp nánko, nkea námwan am touwe kwatae kórop naenámpan apáp tŕink mwanapon. Tá am fárakap panek foukouri yakáprá éménkrá yonkuae touwe tokwae mwanapon.¹⁶ Am fárakapao sérrá, “Koupouteane, koupouteane, am taun tokwae koupouteane! Wokwaek mao te wupwi kor waempyam yirímp, tá nkwakwe make noumouri

kor waempyam, tá maomp pouroukamp mopor kwapwe, gol, tá yumwi kwapwe ntia mani tokwae fekamp anani kor yiríria yakámpón! ¹⁷ Aempan ankárankamp ke fek saráp takánko, maomp ponankor mani, tá am mopor ankank ponankor kwatae akwap tenámpon!”

Tá sip mekamp kepten ponankor, tá ponankor arop mani fek sipmek kounkouria ankwap némpouk tukup konap, tá sipmek tére konap arop ponankor, tá arop ponankor solwara mek mani tákap mwanap tére konap, am arop fárakap panek foukouri yakáp mwanapon. ¹⁸ Tá am fárakapao nke napo, am taun wouroukour-námp yaomwi souri nkea arakrá wumwi, “Apae taun mámá taun tokwae niamp yak námpón?” ¹⁹ Aeria am fárakap woup kwar yokwaprá námokuráp me korok éperrá yonkwae touweria éménk. Tá am fárakapao wumwirá, “Koupouteane! Mámá taun tokwae koupouteane! Kápae kare sip solwara mek paokop nap, mámá taun tokwae mekamp mani tokwaeráp yakáp i konapono. Koupoute kare, ankárankamp ke fek saráp am ponankor kwatae akwapáne!”

²⁰ Ankwapao kar arakrá sér: “Yumo yámar me ntia Kwaromp koumteouráp arop fárakap, tá yumo aposel, tá profet, yumo ponankor fwap oukoumwan mámá ankank am taun mek korop námp warákáránk mwanapon. Kwaro man youroukoupia nopok touwe kwatae sánk námpono. Tá amnámp ninik te am taun támao yumwan kwatae sokoroi nap fek námpón.” ²¹

²¹ **18:20:** Yé 19:1-2

²¹ Am kar pwar nánko, kárákáre kor ensel ankwap yumwi tokwae ankárank wit yánk nou-nounkrá aokop konámp tokwae niamp sámpea, mao am yumwi tokwae kakapea solwara mek sir. Aeria mao sérrá, “Ono mámá yumwi sinamp máte nánkárap taun tokwae Babilon mámaknámp kárákáre kare fek sinapo, arop fárakap warko nke mo mwanapono. ²² Aeria gita aráp, tá nkwakwe make musik, tá poum ke mek fokop nap, tá wur foukour nap, take pourouráp arápánk te, arop fárakapao warko amo yak nap meknámp tak nánko, wa mono. Tá arop ponankor nkwakwe make tére méria yakápnap aropao amo yak nap mek warko take pourouráp arop nke mono. Wit sok-wapnámp yumwi ounk te warko yak nánko, arop fárakap wa mono. ²³ Aropao amo yak nap mekamp lam wae te nke mono. Tá amo yak nap mek tameknámp poumarop yupu sámp naenámp kar, tá yupu poumou nap mek tank naenámp kar wa mono. Wokwaek waráp bisnis térenap arop fárakap apárokamp arop nununkwi yakápi napon. Ta kápae kare arop fárakapan amo foupourrá kwekár sérari napon.”

²⁴ Ta Kwaro am taun nke nánko te, profet fákáre, tá maomp koumteouráp arop tirá wouri-nap kwatae níník te am taun mek yak námpon. Apárokamp arop ponankor yopor aropao tirá wouri nap am támão kor am Babilonomp pourouk sarápi yak námpon.

19

Yámar mek arop fárakap warákár tokwaenap kar

¹ Am takianánko, wakmwaek ono wa nanko, yámar mek yakápnap koumteouráp arop ou tokwaeramp wumwi kar tokwae korop. Am fárakapao sérrá, “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro! Nomp Kwar te mao ankárankamp támao saráp námwan warko érékép námpon. Mao e tokwae, tá kárakáre tokwaerápono. ² Kot mek te Kwaro arop fárakapan kwapwe kare nínik fek yae-párák kare youroukoup i konámpo. Am kokopor yupu am te apárokamp kápae kare aropan náráp kokopor nínik fek kwataerá kák námpono. Aenámpantá, Kwaro nopol man touwe kwatae sánk námpono. Am yupu támao Kwaromp tére arop fárakap tirá wouri tae rinámpantá Kwaro nopol mao kwatae niniki námp fek érou námpono.” ³

³ Tá am fárakapao warko arakrá wumwi, “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro. Am némp tokwae wouroukournámp yaomwi souri yámar mek pok saráp yak námpon.” ⁴ Tá 24 taokeyakáp konap arop ntia yiaworaopwe ankank yiki yakáp námp am fárakap Kwaromp wonae fik pourou méntér éntér mwaeknámp tukuprá Kwaro sia king fek tank nánko, man lotu. Aeria am fárakapao sérrá, “Kare karono. Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro.” ⁵ Tá Kwaromp sia king feknámp wumwinámp kar koropria arakrá sér, “Yumo Kwaromp tére arop, tá yumo párák kar yakápnap arop, ntia yumo e tokwaeráp arop fárakap yumo Kwarén apáp i konap, yumo ponankor Kwaromp e narek sampokenke!”

Sipsip Morokao yupu sámpria fir kékérounámp kar

³ **19:2:** Yé 6:10 ³ **19:3:** Yé 14:11 ³ **19:4:** Yé 4:9-11

6 Tá ono wa nanko te, koumteouráp arop kápae kare fi koupoukarrá yakáprá kar ounka wae nap niamp korop. Tá ént ounk kápae karerao souroukoup tokwae námp niamp, ta oukurér tokwaerao pourounka wae námp niamp. Am wumwi kar arakrá sér,
 “Nomo Kwaromp e narek sampok mwaro!
 Tokwae Kar te
 mao nomp Kwar Ponankor Kárákáre
 Tokwaerápono!

Oukoumwan te mao King Tokwae yak námpon! ◊
7 Oukoumwan te nomo fwap yonkwae kárámpria warákára waerá maomp e narek sampok mwanámpono!

Sipsip Morokao yupu sámp naerianámp ke te wae korop námpon!

Tá maomp yupuao kor wae nánapi yak námpon. ◊

8 Tá Kwaro man waempyam wupwi korao yiki kareria waentar kwapwe námp man sánk nánko,
 maomp pourouk yirímp.”

Am kwapwe kare wupwi kor waempyam te Kwaromp koumteouráp arop fárákapaoínayae-párák kare nínikan sénámpón. ◊

9 Tá onan enselo sérrá, “Amo mámá kar kumwiae: Am arop fárákap Kwaro Sipsip Morokao yupu sámpria fir kékérou námp fek koropenkria wumwinámp arop fárákap te fwap warákár mwanapono.” Tá mao onan sérrá, “Mámá kar te Kwaromp kare kar karono.” ◊ **10** Aenánko, ono enselomp puk wonae fik piká párákapria

◊ **19:6:** Yé 11:15-18; 14:2-3 ◊ **19:7:** Yé 21:2,9 ◊ **19:8:** Ais 61:10 ◊ **19:9:** Lu 14:15

man lotu naeria nanko maok, mao onan sérrá, “Amo taki kwapono! Ono te amo ntia waráp ankwapyaenáp Jisaso farákápnámp kar kárákáre fek sámp fákeyak nap, yumont ankárrankamp tére aropono. Amo ankár Kwar ankárrankan saráp lotuampo. Am kare kar kar Jisas námoku farákáp námp táman, Yiki Kor Spiritao sámpea profet fákáreran ninik nénk nánko, Jisasomp e érik farákáp konapono.” [◊]

Arop wupwi kor hos fek narek tanknámp kar

¹¹ Tá ono nke nanko, yámar me kíkír akwap nánko, wupwi kor hos ankárrankamp yak. Arop am fek tank námp maomp e te ará: ‘Arop námoku térenámp ankár pwar mo i konámp’, tá ‘Kwápwe kare ninik fek saráp i konámp Arop’. Táte mao koumteouráp aropan kotrá youroukoup námp, tá mao yorowar naerianámp, mao te ankár yae-párák kare ninik fek saráp i konápon. ¹² Maomp yi te yaomwirao yurunk námp niamp, tá mao te kingamp kump kápae kare maomp yépe kor fek yakáp námpon. Maomp pourouk e kumwi tenapo yak námp, am te mao námoku saráp mér námpono. Arop ankwap te mér mono. [◊] ¹³ Maomp waempyam éri te yíri forokwap rámpan yirímp námpono. Tá maomp e te ‘Kwaromp Kar’. [◊] ¹⁴ Yámar mekamp ami fákáre te náráp wupwi kor hos fek tankápria, am fárákap maomp wakmwaek tukup. Am fárákapamp pourouk yiririnap waempyam te wupwi korria yink kwápwe námpono. ¹⁵ Maomp táp meknámp bainat

[◊] **19:10:** Yé 22:8-9 [◊] **19:12:** Yé 1:14 [◊] **19:13:** Jo 1:1,14

wiráp kare yak námp, am bainat ek oukur korop. Aenánko, mao ponankor arop firan am bainat fek tapek yorowaria kwe-pwar naenámpono. Tá mao ain yaopwae sámpea koumteouráp aropan kárákáre fek poukeyak. Mao yumwi fekamp wain ki fákap konap tang mek pumpurékamprá wain ént fákap naenámpono. Am te Ponankor Kárákáre Tokwaeráp Kwaromp yonkuae pwarámp tokwaeran wounáprá sénámpono. ☩ 16 Mao te maomp e maomp waempyam fu fek, tá maomp punampore kor mwaekamp waempyam fek e kumwi tenap yak námpono. Am e te ará: “Ponankor kingamp King, tá ponankor tokwae kar yakápnap arop fárákapamp Tokwae Karono.” ☩

17 Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar yokor námp mek fokopeyak. Mao ant fákáre amorik furukarea paokop napan tékén wumwia sérrá, “Yumo koropea Kwaromp fir kékerou tokwae fek koupoukourenke! 18 Aeria yumo fwap king fákáreramp pouroukamp émi fár, tá ami kepten tokwae, tá kárákáre kor aropamp émi fár, tá hos fákáre ntia am fek tankápnap arop fárákapamp émi fár mwanapono. Yumo ponankor aropamp émi fépéria amwar yakápnap arop farákáp ntia slev térenámp arop fárákap, tá kwaporok yakápnap arop fárákap, ntia e tokwaeráp arop fárákapamp émi fár mwanapon.”

19 Tá ono nke nanko, yao pwae mekamp fir, tá apárokamp king fákáre, ntia am fárákapamp ami fákáre wae koupoukour yakáp. Am fárákap te am hos fek tanknámp aropan yorowarrá, tá

✩ 19:15: Yé 1:16 ✩ 19:16: Yé 17:14

maomp ami fákárerént yorowar mwarea napon.
 ✰ 20 Aenapan maok, mao am yao pwae mekamp fir ntia kwekár profetén ‘Fápákampi kák námpon. Am profet mao te wokwaek yao pwae mekamp firao nke námp fek nkawakwe make kárákáre yoria koumteouráp aropan poupwekáp námpono. Aenánko, arop fárakap te manénkir yao pwae mekamp firamp e fek náráp pourouk kumwi tiria, maomp wunérian lotuiapon. Yao pwae mekamp fir ntia kwekár profet, am yawor te oukoumwan yiki yak nep fek yumwi salfa fek yaomwi yurunk nánko, kéntia waenámp me aokore mek épéri pwar napono. ✰ 21 Tá am hos fek tanknámp arop, mao am yao pwae mekamp firamp wunérian lotunap ami fákárean am bainat éri maomp táp meknámp korop námp am fek paoki pwar námpon. Aetenánko, ant fákáre am arop fárakapamp émi fépéria yare tokwae napon. ✰

20

Satan 1,000 yopwar fek fákapá yak naenámp kar

1 Tá ono nke nanko, ensel ankwap yámar mek pwarará apárok ék. Mao te me fi tikipnámp yak monámp ménkiramp ki, tá sen tokwae makia yaek sámpá ék námpon. ✰ 2 Mao am wunépiran sámpéa yarokwap námp am te wae wokwaek karkamp tákamono. Am arop támao kápae kare aropan kot i konámp mao te Satan nono. Tá ensel man sen fek 1,000 yopwar fek yak naenámpria yarokwapea pap. 3 Enselo man fi tikip monámp me

✰ 19:19: Sng 2:2 ✰ 19:20: Yé 13:11-17; 20:10 ✰ 19:21: Yé 19:17-18 ✰ 20:1: Yé 9:1

tokwae mek sámp-sirarrá yumuntuk ménki kéria kárákáre fek farákapea pwar. Aetenánko, Satan te warko koumteouráp arop fárakap poupwékáp mono. Mao te nánkár yépézia 1,000 yopwar pwar nánko, wakmwaek man aokor-pwar napo, mao fae tákáre ke fek saráp yárák naenámpón. *

4 Tá ono nke nanko, sia king ankwap yakáp nánko, am fek arop ankwap fárakap tankáp. Kwaro am fárakapan arop youroukouprá kot mwanap kárákáre nénk. Tá ono nke nanko, kápae kare Jisasén méria maomp e érik farákápria Kwaromp kar kárákáre fek farákáp napo, am fek yápare kor fápákárrá épériap aropamp waemp yakáp. Am fárakap te yao pwae mekamp fir ntia maomp wunérian lotu mo, tá maomp taok papnámp kumwi am fárakapamp yépe kor fek ntia yaek yak monap arop fárakap tamaono. Am sumpwinap arop fárakap warko yiki yak sámpea Kraisént king yakáprá tukupea 1,000 yopwar fek napon.

* **5-6** Am te manénkir arop fárakap apár me meknámp warko ferámpnap keno. Am arop fárakap manénkir ferámp nap te fwap Kwaro námokuráponorá nánkáráp námpara, fwap amwar kar yakáprá warákár mwanapono. Anánk por sumpwi te am fárakapan apárok tirá nérr naenámp kárákáre yak mono. Waeman Kwar ntia Kraisomp pris fákáre yakápria, waeman Kraisént am 1,000 yopwar fek king yakáp mwanapon. (Aeno ankwap sumpwi arop fárakap te am ke fek ferámp mono. Nánkár am 1,000 yopwar yépézia pwar

* **20:3:** Ju 6; Yé 12:9 * **20:4:** Dan 7:27; 1 Ko 6:2; Yé 6:9; 13:16-17

nánko mwanapon.) [◊]

Satan touwe tokwae sámp naenámp kar

⁷ Wakmwaek am 1,000 yopwar wae pwar nánko, am kalabus nap ménki kíkír akwap nánko, Satan fákapá yaknámp wae pwar naenámon. ⁸ Tá mao érik aokea ponankor apár mekamp yakápnap arop fárakap Gok ntia Magokomp arop firan poupwékáp naenámon. Satan te am fárakapan akwapea koupoukarea éréképea yorowar naenámon. Am fárakap te kouroump mwanap pourou mono, ént mekamp kárak niampono. ⁹ Tá am fárakapo kápae kare apárok mwaek koropánkria Kwaromp koumteouráp arop fárakap ntia am Kwaro warákár konámp taun sámp-saokarrá souroumpour mwanapono. Aenapan maok, yaomwi yámar meknámp ékria am ami fárakapan ponankor wouroukoump naenámon. ¹⁰ Satano am fárakapan poupwékápiámpara, Kwaro man me aokore tokwae mek salfa yumwi fek yurunknámp yaomwi touwe mek sinaenámon. Yao puae mekamp fir, tá kwekár profet am yawor wae am mek yak nepan, am yininkaopwe te wae fek, tá kumuruk kuri, ankár touwe tokwae sámprá yakápi-yakáp mwanapon.

Kwaro kot tokwae naenámp kar

¹¹ Tá ono nke nanko, wupwi kor sia king tokwae tank nánko, am fek Kwaro tank. Tá apár ntia yámar me wokwae farákap akwap teria, warko yak mo. ¹² Tá ono nke nanko, sumpwi arop fákáre yakáp nap te, am arop fárakap te e tokwaeráp arop fárakap, tá kwaporok yakápnap arop fárakap,

[◊] **20:5-6:** 1 Pi 2:9; Yé 2:11

takia sia king wonae fik foukouri yakáp. Tá arop sia fek tank námpao, mao buk ankwapmwaek tia aokop. Mao buk ankapan kor aok-pwar námp, am te yiki yak sámp mwanap aropamp eráp bukono. Tá mao tankrá ponankor sumpwi aropaoinap. Buk fek yak námp am kumwi nkerá am fek maoianap ankank puri fek youroukoup námpono. ☩ 13 Solwara warko am mekamp sumpwi arop yakáp nap tirá kérép, tá apár me ntia Waempomp Némp te am mek yakápnap waemp warko tirá kérép. Aenánko, youroukoup i konámp arop am fárakapan ponankor maoinap ankank puri fek yurukup nápon. ☩ 14 Mao Sumpwi ntia Waempomp Némp am yaomwi tokwaeráp me tokwae éri mek tirá épér nápon. Am yaomwiráp me tokwae mek pik námp te anánk sumpwino. ☩ 15 Táte arop ponankor maomp e yiki yakáp mwanap aropamp eráp buk fek tank mo nánko te, am aropan yaomwiráp me tokwae mek tirá épér mwanapon. ☩

21

Kwaro yámar me ntia apár wourékam yoronámp kar

¹ Oukoumwan te ono nke nanko, yámar me wourékam, tá apár wourékam yak nápono. Manénkirkamp yámar me ntia apár waeman ponankor akwap tenápono. Solwara warko yak mono. ☩ ² Tá ono am Yiki Kor Taun nke nanko maok, am te wourékam Jerusalem. Am

✩ 20:12: Ap 17:31; 2 Ko 5:10; Yé 13:8; 19:5 ✩ 20:13: Ro 2:6;
Yé 22:12 ✩ 20:14: 1 Ko 15:24-26,54-55 ✩ 20:15: Mt 25:41

✩ 21:1: 2 Pi 3:13

taun te Kwarént yakeanámpao, yámar me pwarará apárok ék. Am te yupurao poumou nap mek tank naeria nánapria mopor i konámp niampono. ³ Tá ono wa nanko, sia king feknámp tékén arakrá wumwi, “Nkeae! Oukoumwan te Kwaromp nap koumteouráp arop fárakapént yak námpono! Am te am fárakapamp ou mek yak nánko, mao te Kwaromp koumteouráp arop yakáp mwanapono. Ye! Kwar námoku am fárakapént yakea, maomp Kwar yak naenámpono. ⁴ Mao fwap am fárakapamp yi mekamp émti ponankor torokor naenámpono. Aenánko arop fárakap te warko sumpwi mo, yonkwae touwe mo, éménk mo, touwe sámp mono. Am wokwaekamp ankank te waeman ponankor pwate námpon.” ⁵

⁵ Tá am Arop sia king fek tank námp mao sérrá, “Yumo nkenke! Ono ponankor ankank te waeman wourékam yoroi pap nampono.” Tá mao warko onan sérrá, “Mámá kar te ponankor waeman kare kar ara, ponankor arop fwap mér kare mwanapon. Kumwiae!” ⁶ Mao onan warko sérrá, “Mámá ponankor ankank wae korop námpon. Máte ono támao ono meki yak, tá ono wakmwaek kar yak nampono. Ono kápae kare ankankamp fi kor, tá ono kápae kare tére ponankor térea pwar konampono. Táte arop ént nikip nánko te, ono fwap yiki yak konámp ént oukurnámp mekamp ént man sánk nanko, fánaenámp. ⁷ Táte arop yorowar kwe-pwarareanánko te, Ono fwap am ankank nénk nanampon. Aeria ono

³ **21:2:** Hi 11:16; Yé 3:12 ⁴ **21:4:** 1 Ko 15:24-26; Yé 7:17 ⁵ **21:6:** Ais 55:1; Jo 7:37; Yé 1:8; 22:13,17

maomp Kwar yak nanko, mao onomp táráp yak naenámpón. ☲ 8 Aeno arop apápria arári tukup, tá arop Kwarén mér te monoria younkwe sánk konap, tá nkawakwe make kwatae kare níníkráp arop, tá arop tirá wour, tá kokopor níník, tá foupou, tá kwekár kwarén lotu, tá kwekár i konap, arak i konap arop fárákap te, maomp némp sámp mwanap te yaomwiráp me tokwae salfa yumwi fek yurunknámp am kénti mek pik mwanapon. Am te anánk sumpwino.”

Jerusalem wourékaman sénámp kar

9 Tá ensel ankwap ononampok korop. Am te fákánek ensel arop kwatae pap mwanap fákánek ankank kwataeráp dis samp nap oumekamp ankwapono. Tá am ensel onan sérrá, “Amo koropae! Ono amwan Sipsip Morokan yupu oukoumwan táman maomp nap mek tank námp yénkép nae.” 10 Yiki Kor Spirit onomp pourou mek koropea kárákáre nánko maok, enselo onan kakapea faonkwe tokwae fek narek karaok sampok. Tá mao onan am Yiki Kor Taun Jerusalem Kwarént yakea yámar me pwarará ék námp yénkép. ☲ 11 Aenánko, Kwaromp wae tokwae am taun mek wae pouri yak. Am wae te mwar pourourápria mani tokwae fekamp yumwi wae niamp pourouráp. Ye! Am te yumwi jaspa niampria glas niamp pourouráp koukwe kare. 12 Am taun te yár tokwae narek karaok pok námpón. Am éntér-sámpramp ménki te yár mek yakáp nánko, éntér-sámpramp ensel

☞ 21:7: Ro 8:14-17 ☲ 21:10: Ef 5:27; Yé 15:1; 21:2

am ménki ponankor wonae fik foukouri yakáp napon. Tá éntér-sámpramp Israel firamp e am ménki fek yakáp námpón. ¹³ Yámar aoknámp mwaekamp yár te ménki yininkaopwerápono. Tá yae-párák mwaek kírikíri yár te taknámp ménki yininkaopweno. Tá yae-mánkwán mwaek kírikíri yár mek te taknámp yininkaopwenono. Tá yámar piñkámp mwaek kírikíri yár mek te taknámp yininkaopweno. ¹⁴ Am taun yár fi mek te éntér-sámpramp yumwirao yár fi mek kárákáre sánk námpón. Tá Sipsip Morokamp éntér-sámpramp aposel fákáreramp e am yumwi fek yakáp námpono.

¹⁵ Am ensel onont kar sénámp te, am taun purumpria yár ntia ménki pupur naenámp gol fekamp yaopwae sámp-fákeyak. ¹⁶ Am yár fwe yiawor mwaek te ankárarkamp puri fekampono. Ensel te náráp yaopwae am fek némp purumprá akwapeanámp te 2,200 kilomitanono. Am taun tokwaeran purump námp te top yawor ntia aop yawor, tá narek pok námp te, ankárarkamp puri fekampono. ¹⁷ Mao am yáran kor purumpea am yár ouwou te 144 metano. Am meta te arop fárákapao náráp ankank pupur i konap niampono. Tá ensel am yár purump námpao kor, am meta támáono.

¹⁸ Am taunamp yár te Kwaro jaspa yumwi fek yoroi námpón. Tá mao taun támán kor gol fek saráp yoroianánko, am taun te glas wae niamp wae tokwae námpono. ¹⁹ Yár fi mek te Kwaro nkawakwe make yumwi mani tokwae fekamp fek moporia pwate námpón. Ankárarkamp yumwi kwapwe am yár fi mek yaknámp te jaspa. Anánk te muru kor yumwi sapaia. Tá yinink te wupwi

kor yumwi aget. Yiawor te yiki kor yumwi emeral. ²⁰ Éntik te sadoniks yumwi am te noumouri wupwi ménternámp. Tá tokwam te noumouri kor yumwi konilian. Tá fákánek te yar kor yumwi krisolait. Yukup te ankwap pourouráp yiki kor yumwi beril. Sárak te mwar pourouráp yar kor yumwi topas. Tá fére te yumwi krisopres. Am te yiki kor niamp, tá yar méntérámp. Mom te mwar pourouráp muru kor yumwi jasint. Tá éntér te mwar pourouráp noumouri kor yumwi ametis. ²¹ Am éntér-sámpramp ménki fek te éntér-sámpramp mani tokwae fekamp anani kor yak námpono. Ménki ponankor te ankárankamp anani kor tokwae mwarono. Am taun mekamp muae kup te ponankor gol fekamp saráp nánko, glas wae niamp koukwe faokor akwap námpo.

²² Aenámpan maok, ono te am némpoukamp Yiki Kor Nap nke mono. Ponankor kárákáreráp Kwar Tokwae ntia Sipsip Morok am yawor námoku támao am mekamp Yiki Kor Nap yak nepon. ²³ Tá am taun mek te yámar ntia yunkamp wae te warko tére mono. Am te apaeria, Kwaromp wae tokwae támao am mek wae sánk námpo. Tá Sipsip Morok mao námoku am mek yokor konámp lamono. ²⁴ Ponankor arop fi te am némpoukamp wae fek saráp paokop mwanapon. Tá apárokamp king fákáre náráp mopor ankank am mek ti-korop mwanapon. ²⁵ Yámarao am yár ménki te kér mono. Tá kiríkip te am némpouk korop mono. ²⁶ Ponankor arop firamp mopor ankank ntia mani am mek ti-korop mwanapon. ²⁷ Aeno ankank oumnámp, tá

^{21:23:} Ais 60:19-20

arop nkawakwe make pwarápae sánk konámp nínik kwatae konap, tá arop kwekár nínik i konap, am te am mek yink mo kareno. Sipsip Morokao arop ankwap fárákapamp e Yiki Yak sámp mwanap Buč fek kumwi tenámp am arop fárákap mao saráp fwap am némpouk tukup mwanapon. ◊

22

Yiki yaknámp ént ntia yaoan sénámp kar

1 Tá am ensel onan ént tokwae yénkép námp, am te yiki yak sánknámp éntao maok, ént te glas niamp koukwe kare. Am ént te Kwar ntia Sipsip Morokamp sia king feknámp oukarea, 2 am némpoukamp mwaе-párák akwap námpon. Am ént woupwiaok te maomwaek fi mwaek, tá nkawamwaek fi mwaek kor yiki yak nénknámp yao yakáp námpon. Am yao te ankárarkamp yopwar fek éntér-sámpramp por ki tank konámp. Ankár yunk méntép tank konámp. Tá am yao pwae te ponankor koumteouráp arop firamp pourou mekmwaek fwapokwap i konámp. ◊ 3 Tá kápae kare ankank Kwaro warákár moria kwatae akwapanoria námp te, maomp taun mek yak mo kareno.

Kwar ntia Sipsip Morokamp sia king te am taun mek yak naenámp. Tá Kwaromp tére arop man lotu mwanapon. ◊ 4 Tá am fárákap takria Kwaromp yimetáp nke mwanapon. Tá mao am fárákapamp yépe kor fek náráp e kukumwi naenámp. ◊ 5 Kírikíp te warko korop mono. Tá

◊ **21:27:** 1 Ko 6:9-10; Yé 3:5; 13:8 ◊ **22:2:** Stt 2:9; Ese 47:1,12;
Sek 14:8 ◊ **22:3:** Yé 7:15 ◊ **22:4:** Mt 5:8; Yé 14:1

Kwar Tokwae Kar mao saráp am fárakapan wae sánk naenámpara, lam wae, tá yámar wae warko tére mono. Tá am fárakapao king yaká yakáp mwanapon. [◊]

Jisas te koupour ék naenámpono'rá sénámp kar

⁶ Tá ensel onan arakrá sér, “Mámá kar te wae-man kare karono. Ponankor arop fwap táman mér kare mwanapon. Kwar Tokwae Karao profet fákáreran náráp kar farákáp mwanap kwawpe kare ninik maomp ninik mek kákria, náráp ensel sámp-kérép nánko, maomp tére arop ponankoran wakmwaek koupour kar korop naenámp ankank ponankor yénk námpono.” ⁷ Tá Jisaso sérrá, “Yumo wawenk! Ono yumonapok koupour kar korop nanae! Táte arop ankwap mámá buk fek yaknámp profet kar wawia mántwaok námp te, Kwaro man ourour sánk naenámpón.”

⁸ Ono Jon ono am kar wawia, tá am ankank nke nampono. Ono wae wawia nkea pwarará, ono am ankank yénknámp enselomp puk piká párákaprá man lotu naeria. ⁹ Aenanko maok, mao onan sérrá, “Amo taki kwapon. Ono te amo ntia waráp ankwapyaenáp profet fákáre, yumont nomo ankárankamp tére konámpono. Tá ono ponankor arop fárakap mámá buk fek yaknámp karwaok i konap, maomp ankárankamp tére aropono. Aeno amo ankár Kwar ankárankampan saráp lotuampo.” ¹⁰ Tá mao onan sérrá, “Mámá Kwaromp kar mámá buk fek yak námp te amo mek wouroump kwapon. Mono! Kwaro am ankank tére naenámp ke te waeman wonae fik

[◊] **22:5:** Yé 21:22,25

námpono. ¹¹ Aenámpara, arop kwatae níník i konámp te, waeman ankár kwatae níníki námp támao yak naerámpo. Arop oumnámp níník i konámp te, waeman oumnámp níník támao yak naerámpo. Tá arop yae-párák kare níník i konámp te wae fwap yae-párák kare níník támao yak naenámpo. Tá arop yiki kukarrá yak námp te waeman fwap am yiki kukarea yaknámp níník támao yak naerámpo.”

¹² Jisaso sérrá, “Yumo wawenk! Ono te koupour korop nanampon! Tá ono kápae kare aropan nöpok nénk nanamp tia korop nanampon. Aeria arop ponankor ankákárankrá ankank maoinap níník puri fek nénk nanampon. ¹³ Ono saráp ono mekia akwap, ono saráp wakmwaek kar yak nampon. Ono támao manénkir ankárank feknámpia akwapea wakmwaek kar pwar námp fekono. Ono te kápae kare ankank ponankor fi korara, ono ponankor térea pwar konampon.

¹⁴ Koumteouráp arop fárakap náráp waempyam yárár korrá yakáp nap te, Kwaro man ourour nénk naenámpo. Am fárakap yiki yak sánknámp yao ki fár mwanap te fwap pwi námpo. Tá am fárakap Kwaromp taun mek youmpnámp ménkipáraok yink mwanap te fwap pwi námpo. ¹⁵ Aeno asao i konámp niamp níník fek kápae kare kokopor i konap arop fákáre, foupou i konap arop fákáre, tá kokopor níník i konap arop fákáre, tá arop tirá wour i konap arop fákáre, tá kwekár kwarén lotu i konap arop fákáre, tá arop ponankor kwekár níníkan warákárrá mántwaok i konap, am arop fárakap te Kwaromp taun mek tukup mo, ek yakáp

mwanapon. ¹⁶ Ono Jisas onomp ensel yumonapok sámp-kérép nanko pikia mao yumo sios fákáreran am kar farákáp námpon. Ono támao Devitomp yao arák fek taoi nampono. Tá ono maomp fi mekamp tárápono. Tá am térme Wap Kumur aokrá wae tákáp konámp te ono támaono.”

¹⁷ Yiki Kor Spirit ntia Sipsip Morokamp yupu am anánkaopwerao sérrá, “Amo koropae!” Tá arop am kar wanámp arop mao kor ankár sérrá, “Amo koropae!” Tá arop éntantá níkip námp kwamp te ankár koropano. Arop ént fánaeria námp kwamp te, ankár koropea Kwaro kwaporok sánk konámp yiki yak sánknámp ént am sámpano.

Jono mámá buk fekamp kar wanap aropan kárákárefek sénámp kar

¹⁸ Am profet kar mámá buk fek yak námp wanap arop ponankoran ono Jono kar kárákáre fek sénampon: Táte arop ankwap am fek ankwap kar ke paprá sérianámp te, kápae kare kwatae níni ki námp fek méntér tapokwapea mámá buk fek sénámp ankank kwatae tárapokwampia am maomp pourouk akwap naerámon. ☩ ¹⁹ Táte arop ankwap mámá buk fek yaknámp Kwaromp kar ankwapmwaek tirá épéri námp te, maomp yiki yak sámp naenámp yao ki te Kwaro sámp-sinaerámon. Tá mao te am Yiki Kor Taun mámá bukao sénámp mek te youmpá yak naenámp pourou mono.

²⁰ Am arop kápae kare ankank ponankor korop naenámp farákáprá sénámp arop támao oukoumwan sérrá, “Kare karono. Ono koupour kar korop nanae.”

❖ **22:18:** Wkp 4:2; Yé 15:1

“Ye! Jisas Tokwae Kar, amo koropae!” [◊]

21 Ono níník namp te, Jisas Tokwae Karao námokuráp níník fek yumwan yaewourria ponankor yumont yakanoria nampon. Am te kare takano.

[◊] **22:20:** 1 Ko 16:22; Yé 3:11

**Kwaromp Kwapwe Kare Kar
The New Testament in the Karkar-Yuri Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Karkar-Yuri long
Niugini**

Copyright © Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Karkar-Yuri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

7103f8db-88c2-5fec-8ac4-0edfac04e885